

- §12-miljøgodkendelse til Ø. Ellesgård, Bygaden 12, 3720 Aakirkeby.



Kolofon: Bornholms Regionskommune; juli 2011

Udarbejdet af:	Teknik & Miljø
Layout & Tryk:	Teknik & Miljø
Journalnummer:	09.17.18P19-0016
Sagsbehandler:	Helle Thers
Kortbilag:	Kort & Matrikelstyrelsen

Ø. Ellesgård

Ø. Ellesgård
Bygaden 12
3720 Aakirkeby
Ejendomsnummer: 4000240124
CHR nr. 66187
CVR nr. 13257175
P-nr. 1000530424
Tlfnr: 56970725
Mobilnr. 21733043
E-mail: ellesgaard@privat.dk

§12-miljøgodkendelse til

Ø. Ellesgård



Godkendelsesdato: 6. juli 2011

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Miljøgodkendelse til Ø. Ellesgård	6
1 Generelle vilkår	6
1.1 Vilkår vedrørende drift og indretning	6
1.2 Vilkår vedrørende årsproduktion	7
1.3 Vilkår vedrørende information og ændringer på ejendommen	7
2 Vilkår vedrørende produktionsanlægget	8
2.1. Rengøring af staldanlæg og fælles privat vej	8
2.2 Lugt og Ammoniak	8
Vilkår vedrørende dybstrøelse	8
2.3 Gødnings- og ensilageopbevaring	8
2.4 Gødningsopbevaring	9
2.5 Gyllehåndtering	9
2.6 Spildevand og overfladevand	9
2.7 Uheld og risici	10
2.8 Støjkluder	10
2.9 Skadedyr	11
2.10 Støv	11
2.11 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier	11
Olie	11
Affald	11
Sprøjtemidler og medicin	12
3 Vilkår om udspretningsarealer	12
4 Vilkår vedrørende bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi	12
5 Vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol	13
6 Miljøgodkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse	14
6.1 Ansøger og ejerforhold	14
6.2 Husdyrbruget	14
6.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	14
6.3.1 Landskabelig placering af Ø. Ellesgård	14
6.3.2 Ø. Ellesgårds placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mm	15
6.4 Ejendommens bygningsanlæg	16
6.4.1 Produktionsanlægget	16
6.5 Husdyrbruget	17
6.6 Opbevaringskapacitet	18
6.6.1 Produktion af husdyrgødning	18
6.6.2 Ejendommens opbevaringsanlæg	19
6.7 Bedriftens landbrugsbrugsjord	19
6.7.1 Harmoniareal	20
6.7.2 Arealkrav	20
7 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug	20
7.1 Energi	20
7.1.1 El	20
7.1.2 Diesel og fyringsolie	21
7.2 Vand	21
7.3 Gødning	22
7.3.1 Husdyrgødning	22
7.4 Foder og foderopbevaring	22
7.5 Såsæd	22
7.6 Kemikalier og pesticider	22
8 Fleksibilitet	23
9 Forventede reststoffer og emission fra anlægget	23

9.1 Husdyrgødning.....	23
9.2 Kvælstofudvaskning.....	23
9.2.1 Overfladevand – Nitratklasse 1	23
9.2.2 Grundvand – nitratfølsomt område.....	23
9.3 Fosfor.....	23
9.5 Ammoniakfordampning	24
9.6 Lugtemission	24
9.6.1 Vedvarende lugtkilder	24
9.6.2 Periodiske lugtkilder.....	25
9.7. Støvemission.....	25
9.8 Støjkilder	25
9.8.1 Vedvarende støjkilder	25
9.8.2 Periodiske støjkilder	25
9.8.3 Tiltag mod støjkilder	26
9.9 Lys.....	26
9.10 Transport.....	26
9.11 Intern transport.....	26
9.12 Ekstern transport.....	26
9.11 Fluer og skadedyr.....	27
9.12 Spildevand	27
9.13 Affald.....	27
9.13.1 Olie- og kemikalieaffald.....	27
9.13.2 Animalsk affald.....	28
10 Risici	28
11 Egenkontrol og Management	29
12 Husdyrbrugets ophør.....	30
13 Vurdering af produktions miljøpåvirkning.....	30
13.1 Kvælstofpåvirkning.....	30
13.1.1 Overfladevand.....	30
13.1.2 Grundvand	30
13.1.3 Vandløb og søer.....	30
13.2 Fosforudledning.....	31
13.3 Ammoniakdeposition til naturarealer	31
13.4 Pesticidpåvirkning	33
13.5 Påvirkning af bilag IV arter	33
14 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik	34
Energibesparende foranstaltninger:.....	34
Vandbesparende foranstaltninger:	34
Management og Godt Landmandskab:.....	34
Foderoplysninger	35
Bedst tilgængelige staldteknologi	35
Opbevaring af gødning:.....	36
Udbringning af husdyrgødning:	36
15 Vurdering af alternativer til beskrevet produktionsudvidelse.....	39
15.1 Alternative løsninger	39
15.2. 0-alternativ	39
16 Afværgeforanstaltninger	40
16.1 Tekniske foranstaltninger	40
16.2 Håndtering af husdyrgødning	40
16.3 Fodermæssige forhold.....	40
17 Samlet konkluderende vurdering.....	40
18 Generelle forhold.....	41
22.1 Tidligere offentliggørelser.....	41

22.2 Klagevejledning.....	41
Bilag 1 – Udspretningsarealer, §3 beskyttet natur og EU-habitatområde, og arealer i bufferzoner	42
Bilag 2 – Anlægstegning.....	43
Bilag 3 – Beredskabsplan	44

Miljøgodkendelse til Ø. Ellesgård

Bornholms Regionskommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer samt tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

Kvægproduktionen på Ø. Ellesgård kan bestå af 280 årskøer (tung race) med opdræt svarende til 512,88 dyreenheder (DE). I forbindelse med udvidelsen bygges en ny kostald med spalter og ringkanal og en kalvestald samt forsøringsanlæg samt en plansilo på 22m × 45m med 3m sidebegrænsning.

1 Generelle vilkår

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Ø. Ellesgård, Bygaden 12, 3720 Aakirkeby. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 66187, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 13257175 samt P-nr. 1000530424.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med ”udnyttet” menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelses af godkendelse.

Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:

- Når besætningen er på 512,88 dyreenheder
- Besætningens/produktionens størrelse den 6. juli 2013 (2 år efter godkendelsens dato)

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb 6. juli 2019. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

I denne godkendelse er der indarbejdet fleksibilitet i forhold til: staldsystem, malkesystem, besætningssammensætningen og udvidelsens gennemførelse, således at denne kan gennemføres i enten 1 eller 2 etaper – se afsnit 8 Flexibilitet.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2019.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget.

1.1 Vilkår vedrørende drift og indretning

1.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

1.1.2 Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.

1.1.3 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

1.2 Vilkår vedrørende årsproduktion

1.2.1 Kvægbruget tillades drevet med en produktion på maksimalt 512,88 dyreenheder (DE – efter 1. august 2009), svarende til 280 årskøer, 70 stk. kviekalve (0-6 mdr.), 35 kvier (6-9 mdr.), 200 kvier (9-27 mdr.) og 140 tyrekalve (40-70 kg) årligt. Det tillades, at antallet af opdræt må variere inden for de forskellige aldersklasser, dog må det maksimale antal dyreenheder på 512,88 DE ikke overstiges.

1.3 Vilkår vedrørende information og ændringer på ejendommen

1.3.1 Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommune inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

1.3.2 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Godkendelsens forudsætninger (miljøteknisk beskrivelse) og miljøvurderingen tager udgangspunkt i de udbringningsarealer, der fremgår af kortbilag 1. Det samlede udspretningsareal udgør 206,40 ha, se tabel 1 nedenfor. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer på den pågældende bedrift som fremgår af bilag 1.

Tabel 1: Udspretningsarealer til produktionen på Ø. Ellesgård

Type	Adresse	Matrikel	Areal til udspretning
Ejede arealer	Ø. Ellesgård Bygaden 12 3720 Aakirkeby	76a mfl. Aaker	76,95
	St. Myregård Nexøvej 17 3720 Aakirkeby	2a mfl. Aaker	58,86
	Stumpevejen 4 3720 Aakirkeby	146 mfl. Aakirkeby Markjorde	23,0
	Stumpevejen 4U 3720 Aakirkeby	208u Aakirkeby Markjorde	10,5
Forpagtede arealer	Ll. Myregaardsvej 23 3720 Aakirkeby	231 mfl. Aaker	11,34
	Sigtebrovejen 6 3720 Aakirkeby	31 Aakirkeby Markjorde	11,98
	Gl. Bygadevej 2 3720 Aakirkeby	33a Aakirkeby Markjorde	1,8
	Bygaden 5 3720 Aakirkeby	108a mfl. Aaker	1,86

	Bygaden 3	34a Aaker	1,6
I alt			209,59

- 1.3.3 Ændringer af udspretningsarealet, skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de nuværende. Fristen for anmeldelse af nye arealer er 1. august forud for det planår, hvor arealerne ønskes anvendt.

2 Vilkår vedrørende produktionsanlægget

2.1. Rengøring af staldanlæg og fælles privat vej

- 2.1.1 Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
- 2.1.2 Offentlig vej og fælles privatvej skal renholdes. Ved arbejdskørsel, som giver anledning til spild af eksempelvis større mængder jord m.v. på offentlig vej skal der skiltes med dette. Endvidere skal offentlig vej og fælles privat vej rengøres ved endt arbejdskørsel eller ved arbejdsdagens ophør.

2.2 Lugt og Ammoniak

- 2.2.1 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
- 2.2.2 Der skal i den nye kostald etableres forsøringsanlæg, således at den maksimale ammoniakemission fra anlægget maksimalt er 3568,32 kg N. Forsøringsanlægget skal være etableret inden fristen for udnyttelse af denne miljøgodkendelse.
- 2.2.3 Alternativt til vilkår 2.2.2. skal den nye kostald indrettes med præfabrikeret gulv med dræn eller andet gulvsystem som har et staldstab på maksimalt 4 procent, således at den maksimale ammoniakemission fra anlægget maksimalt er 3568,32 kg N. Gulvet skal være etableret inden fristen for udnyttelsen af denne miljøgodkendelse.
- 2.2.4 Der skal foreligge dokumentation for, at der ved fodring af årskøer på husdyrbruget anvendes 171 g råprotein/FE og 4,6 g fosfor/FE. Kravet til denne dokumentation er identisk med den dokumentation som skal anvendes, hvis korrektionen anvendes i forbindelse med gødningsregnskabet.
- 2.2.5 Der skal minimum udbringes 80% af dybstrøelsen direkte fra stalden.

Vilkår vedrørende dybstrøelse

I stalden

- 2.2.7 I dybstrøelsesstalde skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

2.3 Gødnings- og ensilageopbevaring

- 2.3.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.

- 2.3.2 Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted.
- 2.3.3 Permanente ensilagepladser skal have en bund, der er udført af et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, samt forsynes med afløb.
- 2.3.4 Kasseret ensilage fra ensilagepladser eller – siloer skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.
- 2.3.5 Kompost eller kompostlignende dybstrøelse må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år
- 2.3.6 I tilfælde af etablering af ensilagestak eller oplag af kompost eller kompostlignende dybstrøelse i markstak skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
- 2.3.7 Afløb fra stalde og ensilageoplag mm. skal føres gennem tætte lukkede ledninger. Afløb, der kommer under pumpetryk, skal kunne modstå dette tryk. Afløb fra ensilageoplag skal føres til en beholder.

2.4 Gødningsopbevaring

- 2.4.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget

2.5 Gyllehåndtering

- 2.5.1 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 18 i bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages og pumpningen i så fald afbrydes.
- 2.5.2 Såfremt der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så at pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- 2.5.3 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet – og at der kun kan pumpes en mængde svarende til en gyllevognfuld.

2.6 Spildevand og overfladevand

- 2.6.1 Tagvand kan ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).
- 2.6.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning i bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 med senere ændringer).

- 2.6.3 Ensilagesaft og vand fra plads med kalvehytter skal opsamles og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning i bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 med senere ændringer).
- 2.6.4 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.
- 2.6.5 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjterester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. bekendtgørelse for husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 med senere ændringer).

2.7 Uheld og risici

- 2.7.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112
- 2.7.2 Der udarbejdes en beredskabsplan for Ø. Ellesgård som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes så oplysningerne i den altid er opdateret.
- 2.7.3 Såfremt planen ikke foreligger på tidspunktet, hvor godkendelsen meddeles, skal den indsendes til tilsynsmyndigheden senest én måned efter meddelelse af godkendelsen.

2.8 Støjklider

- 2.8.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag Kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage Kl. 18-22 (1 timer)	Alle dage Kl. 22-7 (½ timer)	Alle dage Kl. 22-7
Lørdag Kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag Kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag Kl. 7-18 (8 timer)		Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 2.8.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 2.8.3 Virksomheden skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkraevne kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 2.8.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

I våde høst år kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgndrift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten, da temperaturen om dagen er for høj til, at der kan køles.

2.9 Skadedyr

2.9.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.9.2 Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.10 Støv

2.10.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.11 Oplag af olie, affald, pesticider og øvrige kemikalier

Olie

2.11.1 Olietanke skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og som minimum være overdækket med et halvtag.

2.11.2 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.11.3 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.11.4 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

Affald

2.11.5 Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.

2.11.6 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S's regulativer.

2.11.7 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S's affaldsregulativ (haveaffald)

2.11.8 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S's regulativer.

- 2.11.9 Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr løftet over jorden, således at der er luftcirkulation under dyrene) eller lignende og placeres på afhentningsplads nord for stalden (dog således at der er cirkulation under dyrene), således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.
- 2.11.10 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.
- 2.11.11 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.

Sprøjtemidler og medicin

- 2.11.12 Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som ”særligt affald” og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- 2.11.13 Lægemiddelrester og brugte kanyler skal bortskaffes via autoriserede kanaler som fx kommunale modtageordninger. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
- 2.11.14 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- 2.11.15 Medicinrester og rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

3 Vilkår om udspretningsarealer

- 3.1.1 På bedriftens arealer (se bilag 1 og 2) må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 512,88 DE pr. planår (1/8 til 31/7), og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 2,21 DE/ha. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år fx i form af de indsendte gødningsregnskaber. (Dette vilkår træder dog først i kraft fra godkendelsesdatoen og således skal der ikke de første år kunne fremvises gødningsregnskaber, som dokumentere dette 5 år tilbage i tiden).

Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som fx affald.

4 Vilkår vedrørende bedst tilgængelige teknologi/Renere teknologi

- 4.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
- 4.2 Ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar, ventilationsanlæg eller lignende), som ikke kræver selvstændig godkendelse i henhold til husdyrloven, skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, der vurderer, om kravet om BAT er opfyldt. Arbejdet må ikke påbegyndes, inden kommunen har givet skriftlig tilladelse til dette.

- 4.3 Bedste anvendelige teknologi implementeres i den eksisterende kostald i forbindelse med næste gennemgribende renovering – dog skal der være proportionalitet.
- 4.4 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 4.5 Anlæg der er særligt energiforbrugende, fx ventilations- og mælkekølingsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

5 Vilkår vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 5.1 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 5.2 Der skal føres journal over dato og aktivitet vedr. udspredning af gylle og sprøjtning i marken. Journalen skal kunne forevises på forlangende af tilsynsmyndigheden.
- 5.3 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 5.4 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.
- 5.5 Dokumentation i form af forpagtnings- og overførelsesaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
- 5.6 Hvis driftsforstyrrelser på Biokraft A/S medfører, at 56 DE [4.963 kg N og 864 kg P] af gyllen ikke kan leveres til biogasanlægget i de forudsatte mængder, skal ejendommens driftsansvarlige skriftligt overfor tilsynsmyndigheden redegøre for, hvorledes det vil blive sikret at såvel opbevaring som bortskaffelse af den overskydende husdyrgødningsmængde sker under overholdelse af reglerne i Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder.

6 Miljøgodkendelsens forudsætninger – miljøteknisk beskrivelse

6.1 Ansøger og ejerforhold

Ø. Ellesgård, Bygaden 12, 3720 Aakirkeby ejes og drives af Anders Skovbo Pedersen. Ø. Ellesgård drives p.t. som et traditionelt malkekvægbrug med tilhørende planteavl.

6.2 Husdyrbruget

Anders Skovbo Pedersen ønsker at udvide kvægbesætningen på Ø. Ellesgård. Udvidelsen indebærer, at der skal udvides fra 140 årskøer, 80 opdræt (12-28 mdr.), 30 opdræt (6-12 mdr.) og 30 småkalve (0-6 mdr.), 35 tyrekalve (40-220 kg) og 35 tyrekalve (220-450 kg) til 280 årskøer, 70 kviekalve (0-6 mdr.), 35 kvier (6-9 mdr.), 200 kvier (9-27 mdr.) og 140 tyrekalve (40-70 kg). Samlet vil dyreholdet blive udvidet fra 267,24 DE til 512,88 DE.

6.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Ø. Ellesgård er placeret i landzone lokaliseret ca. 1,6 km nord for Aakirkeby som angivet i Kommuneplan 2009. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Bygaden 14, som er beliggende ca. 165 m nord for ejendommens lugtkildecntrum. Nærmeste samlet bebyggelse i nærheden af Ø. Ellesgård er Aakirkeby, som er lokaliseret cirka 1,6 km syd for Ø. Ellesgård. Nærmeste område i landzone udlagt med lokalplan indenfor 2 km af ejendommen er området ved Skagelfaldet – 1,7 km vest for ejendommen. Der er tale om et lokalplanlagt område for helårsboligformål i afgrænsende byområder i landzone.

Alle generelle afstandskrav i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af 4. december 2009 er opfyldt.

6.3.1 Landskabelig placering af Ø. Ellesgård

Ø. Ellesgård er beliggende i landzone i et landskab der er åbent mod syd og mod nord rejser Almindingen sig. Landskabet er præget af små ejendomme med og uden landbrugsdrift mod syd og øst, vekslede med skovstrækninger. Ø. Ellesgård er en af de få forholdsvis store bedrifter i området. Ø. Ellesgårds bygningsæt er præget af bygninger opført i hvide stålplader, som er forholdsvis af nyere dato.

Landskabsrummet er meget sammensat med dyrkede marker, levende hegn, skovarealer, spredte gårde, og husmandsbebyggelse langs vejene. Noglekaraktererne for arealerne omkring Ø. Ellesgård er dyrkede marker, nogle spredte gårde og en del husmandsbrug, der ligger som perler på en snor ved Bygaden til Aakirkeby. Det vekslede landskab gør området komplekst og giver mange fine visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabeligt er Ø. Ellesgård placeret for enden af en privatvej, som går op til Bygaden, der er en offentligvej. Stuehusets gavle vender nord/syd, og haven omgiver dets sydside. Nord for den oprindelige ejendom ligger de nuværende produktionsbygninger, og nord og øst for disse er ejendommens gylletanke placeret. I området findes der flere mindre ejendommen, men ingen større produktionslandbrug i umiddelbar nærhed.

Ø. Ellesgård ligger tilbagetrukket fra offentlig vej – mod nord og vest rejser Almindingen sig og mod syd og øst er ejendommen omkranset af levende beplantning. Dette gør, at ejendommen ikke virker dominerende



Ø. Ellesgård se fra Lille Myregårdsvej

i landskabet. Det vurderes endvidere at kun taget på de nye stalde vil blive synlig fra Lille Myregårdsvej og gavle og tag på bygningerne fra Bygaden, idet de placeres umiddelbart i tilknytning til de eksisterende bygninger og inden for det beplantningsbælte der omgiver Ø. Ellesgård. Derfor vil de nye bygninger opleves som en naturlig del af ejendommen.

6.3.2 Ø. Ellesgårds placering i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mm.

Naturbeskyttelsesloven indeholder en generel beskyttelse af en række markante landskabselementer. Loven indeholder desuden forbud mod at ændre tilstanden inden for de beskyttede naturtyper (§ 3 områder), herunder bebyggelse af arealerne.

Museumsloven indeholder et forbud mod ændring af sten- og jorddiger samt selve fortidsmindet.

- Kirkebyggelinie: Nærmeste kirkebyggelinie er udlagt omkring Aakirke, som er placeret mere end 2 km fra ejendommen.
- Skovbyggelinie: Ø. Ellesgård er beliggende indenfor skovbyggelinie. Almindingen som ejendommen ligger lige op til ejendommen er omfattet af skovbyggelinje.
- Fortidsmindebeskyttelseslinie: Nærmeste fortidsminde omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinie er beliggende mere end 1500 m fra ejendommen.
- Strandbeskyttelseslinie: Ejendommen er beliggende mere end 6 km fra kysten
- Søbyggelinie: Der er mere end 2 km til sø omfattet af søbyggelinje
- Interesseområde: Ejendommen er beliggende indenfor interesseområde for naturbeskyttelse, idet størrelse af arealerne lige syd for almindingen er omfattet. Ejendommen er beliggende udenfor øvrige interesseområder.
- Beskyttede jord- og stendiger: Der er ingen sten- eller jorddiger der berøres af planlagt byggeri. Nærmeste er beliggende dige er placeret ca. 80 m fra planlagt ny plansilo.
- Fredede områder: Der er ingen fredede områder indenfor 1300 m af ejendommen. Nærmeste fredede område er en klippeløkke ved Fårebyvejen.
- Kulturmiljøområde: Nærmeste kulturmiljøområde er omkring Aakirke og ved Katteslet. Begge områder er beliggende mere end 1800 m fra ejendommen.
- Beskyttede naturområder (§3 områder): Der er ingen §3 registrerede heder, overdrev, moser og enge indenfor 1000 m af ejendommen. Der er 13 §3 registrerede vandhuller men ingen §3 vandløb indenfor 1000 m af ejendommen.
- Habitatområde: Nærmeste habitatområde er habitat Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Grænsen går ved skovkanten kun 140 m fra nærmeste bygning på ejendommen.
- Afstand til arealer omfattet af bufferzoner: Nærmeste §7 naturareal er et overdrev næsten 3000 m syd for ejendommen.
- Områder med særlig drikkevandsinteresser: Udspretningsarealerne er alle beliggende indenfor område med særlig drikkevandsinteresse.
- Nitratfølsomme grundvandsområder: Ingen af udspretningsarealerne er beliggende indenfor NFI område
- Nitratklasse i forhold til overfladevand: En mindre del af ejendommens udspretningsarealer er beliggende indenfor nitratklasse 1. Disse udgør ca 15% af det totale areal.
- Områder der afvander til P-følsomme vandområder i Natura 2000: Der er ingen af ejendommens udspretningsarealer, der afvander til P-følsomme vandområder i Natura 2000.

6.4. Ejendommens bygningsanlæg

Ejendommen består af en oprindelig ejendom med et stuehus opført i cirka 1845. Dette er opført i gule sten og rødt eternittag. De oprindelige kvægstalde er opført i henholdsvis hvidt bindingsværk og gule sten og med rødt og gråt eternittag. Disse bygninger anvendes i dag til lager, garage og personalefaciliteter. Nærmere beskrivelse af de forskellige nuværende produktionsbygninger fremgår af de efterfølgende afsnit. Udvidelsen sker i en etape.



Ø. Ellesgård ses fra Lille Myregårdsvej

Den nye stald til malkekøer indrettes som BAT-stald med spaltegulv og forsøringsanlæg. Den eksisterende kostald med sengebåse og spaltegulv forsætter uændret i ansøgt drift. Der opføres en ny kalvestald, som bliver indrettet til dybstrøelsesdrift. Der bygges endvidere en ny plansilo. Plansiloen bliver 22 × 45 m, med sideafgrænsning i grå betonelementer. Anlægstegningen kan ses på bilag 2.

6.4.1 Produktionsanlægget

Ejendommens produktionsanlæg er beskrevet herunder – bygnings navne henviser til anlægstegningen, som kan ses på bilag 2.

Eksisterende kostald

Bygningen er opført i hvidestålplader med gråt eternittag.

Bygget i 1998 og væsentligt ombygget i 2004. Bygningens mål: 84 x 88 m og 7 m høj. Taghældning: 25 grader.

Stalden er en sengebåsestald med ringkanal og spalter. Der kan være usikkerhed på betonkvaliteten i forhold til længere tids påvirkning fra forsuret gylle, hvorfor det er valgt ikke at tilslutte denne stald til forsøringsanlægget. Spalterne skræbes med en maskine med jævne mellemrum, men der er ikke automatisk skræbning med fastmonterede spalteskrabere eller skraberobot. Derfor er dette tiltag ikke medtaget i forhold til ammoniakreduktionen.

Da der er tale om en eksisterende stald og denne ikke skal gennem større renovering inden denne godkendelse skal revurderes, vurderes det at stalden opfylder kravene til BAT for nuværende.

Eksisterende kalvestald – fremtidig velfærdsafdeling

Bygningen er i hvide stålplader med rødt eternittag. Bygget i 2002. Bygningens mål: 19 x 6 m og 7 m til kip. Taghældning: 25 grader.

Idag anvendes stalden til kalve fra 0-6 mdr. Stalden er indrettet som dybstrøelsesstald. Der er ikke reelle alternativer til dybstrøelsesstalde til opstaldning af småkalve.

I ansøgt drift vil denne del af stalden blive indrettet til velfærdsafdeling for køerne og de større opdræt. Dvs. der er tale om kælvningsafdeling og sygebokse mv.

Dybstrøelse vurderes for værende BAT for så vidt angår anvendelsen til kælvende og syge dyr.

Ny kostald

Den nye kostald (92 m x ca. 24 m - ialt ca. 2208 m² i grundplan) opføres i hvide stålplader – gavle og 1,3m op af siderne bliver hvide stålplader. I siderne monteres grå gardiner fra stålpladerne og videre op til taget. I siden af stalden bliver der isat en port, som er grå. Taget bliver med 3x6 tømmer med grå eternitplader med 3 rækker lysplader, hvor tagryggen i kip er hævet 30 cm op over taget. Taghældningen bliver 20 grader. Højde til kip ca. 7,5 m.

Stalden ønskes indrettet med sengebåse og spalter. For at opfylde krav til BAT for nye stalde etableres desuden forsøringsanlæg, som denne stald tilkøbes. Derved vil ammoniakfordampningen fra stalden blive reduceret til 4%.

Der ønskes dog fleksibilitet til at kunne vælge nye gulvsystemer som pt. er under afprøvning, såfremt afprøvningen viser at disse nye gulvsystemer giver samme lave ammoniakfordampning som spalter med gylleforsuring.

Ny kalvestald

Den nye kostald (30 m x ca. 18 m - ialt ca. 540 m² i grundplan) opføres i hvide stålplader – gavle og 1,3m op af siderne bliver hvide stålplader. I siderne monteres grå gardiner fra stålpladerne og videre op til taget. I siden af stalden bliver der isat en port, som er grå. Der bliver porte i siden som bliver grå. Taget bliver med 3x6 tømmer med grå eternitplader med 3 rækker lysplader, hvor den i kip er hævet 30cm op over taget. Taghældningen bliver 20 grader. Højde til kip ca. 7,5 m.

Der opføres ny kalvestald til opstaldning af opdræt fra 0-6 mdr samt til tyrekalvene op til ca 70 kg. Stalden bliver med dybstrøelse og ædeplads med fast gulv. Dette staldsystem anses for værende eneste reelle staldsystem til småkalve og vurderes derfor til at opfylde kravet til BAT

Bygning I, Maskinhus:

Bygningens med sider beklædt med hvide metalplader og med rødt ståtag. Bygningen er fra 2002, og benyttes til opbevaring af halm og foder. Bygningens mål: 24 x 36 m og 7 m til kip. Taghældning: 15 grader.

Ventilation i ny og gammel kostald og kalvestald

Både ny og gammel kostald har naturlig ventilation. Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

6.5 Husdyrbruget

Ø. Ellesgård er på nuværende tidspunkt godkendt til en besætning på 140 malkekøer af tung race inklusiv opdræt, hvilket svarer til en besætning på 267,24 dyreenheder. I forhold til beregninger og vurderinger af udvidelsen på Ø. Ellesgård er der således taget udgangspunkt i denne besætning som nudrift. Fordelingen af antal af dyr og dyreenheder på dyrekategori før og efter udvidelsen på Ø. Ellesgård fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Ejendommens husdyrproduktion før og efter udvidelse

Ejendom	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Antal	DE	Antal	DE
Ø. Ellesgård	140 årskøer	189,95	280 årskøer	373,99
	30 småkalve (0-6 mdr.)	8,11	70 småkalve (0-6 mdr.)	18,92
	30 kvier (6-12 mdr.)	11,21	35 kvier (6-9 mdr.)	12,20
	80 kvier (12-28 mdr.)	44,70	200 kvier (9-27 mdr.)	105,02
	35 tyrekalve (40-220 kg)	4,12	140 tyrekalve (40-70 kg)	2,75
	35 tyrekalve (220-450 kg)	9,15		

Fordelingen af dyrene på staldsystemet før og efter udvidelsen på Ø. Ellesgård fremgår af tabel 3a og 3b.

Tabel 3a: Fordelingen af dyr på staldsystem før udvidelse på Ø. Ellesgård

Dyrekategori	Staldtype	Antal
Kalve 0-6 mdr.	Dybstrøelse hele arealet	30
Opdræt 6-12 mdr.	Dybstrøelse hele arealet	30
Opdræt 12-28 mdr.	Dybstrøelse hele arealet	80
Tyrekalve (40-220 kg)	Dybstrøelse kort ædeplads	35
Tyrekalve (220-450 kg)	Dybstrøelse hele arealet	35
Køer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	140

Tabel 3b: Fordeling af dyr på staldsystem efter udvidelse på Ø. Ellesgård

Dyrekategori	Staldtype	Antal
Kalve 0-6 mdr.	Dybstrøelse kort ædeplads	70
Opdræt 6-9 mdr.	Dybstrøelse hele arealet	35
Opdræt 9-27 mdr	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	120
Opdræt 9-27 mdr.	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	80
Tyrekalve (40-70 kg)	Dybstrøelse hele arealet	140
Køer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	140
Køer	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) + forsøringsanlæg	126
Køer	Dybstrøelse hele arealet	14

6.6 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af husdyrgødning skal være tilstrækkelig i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

6.6.1 Produktion af husdyrgødning

Efter udvidelsen vil det mindre opdræt, goldkøerne og køer i velfærdsafdelingen gå på dybstrøelse. Husdyrgødningen fra de øvrige dyr vil være i form af gylle. Produktionen af henholdsvis dybstrøelse og gylle er beregnet i markstyringsprogrammet Bedriftsløsningen. Tabel 4 angiver den producerede mængde husdyrgødning før og efter udvidelsen på Ø. Ellesgård.

Tabel 4: Produktion af husdyrgødning før og efter udvidelse

Ejendom	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Gylle m ³	Dybstrøelse m ³	Gylle m ³	Dybstrøelse m ³
Ø. Ellesgård	2179	209	7035,3	500,7

Den beregnede gyllemængde er 7035 m³. Normen er indregnet vaskevand på 3 m³ for køer på gyllesystem og 2 m³ for køer på dybstrøelse. Desuden 100 l drikkevandsspild pr ko. Opdræt er indregnet 250 l drikkevandsspild

826 m³ vaskevand + 86 m³ drikkevandsspild. I alt 912 m³.

Regnvand i gyllebeholder er indregnet med 0,4 m³/m² gyllebeholder.

Den aktuelle mængde vaskevand fra ejendommen er beregnet til 785 m³. Dvs det svarer overens med det som er indregnet i normen.

Til gyllebeholderen tilledes desuden: Spildevand fra plansiloanlæg, vaskevand, regnvand fra fyldeplads og vask fra maskinvask i alt 1344 m³

Dvs at der årligt opsamles: 8379 m³. Dertil kommer evt. ekstra regnvand i gyllebeholder. Anslået 630 m³, hvilket nok er højt sat. Dvs. i alt maksimalt 9009 m³ årligt, hvilket svarer til 6757 m³ på 9 mdr.

6.6.2 Ejendommens opbevaringsanlæg

I tabel 5 er angivet hvor meget opbevaringskapacitet, der er på Ø. Ellesgård.

Tabel 5: Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Beholder	Kapacitet
Eksisterende gyllebeholder	4500 m ³
Gyllekanaler i gl. stald	700 m ³
Gyllekanaler i ny stald	1200 m ³
Ny gyllebeholder	2500 m ³
Total	8900 m³

56 DE i kvæggylle leveres til Biokraft, svarende til ca. 845 tons kvæggylle. Dvs. at der i ansøgt drift skal opbevares ca. 9009 tons kvæggylle inkl vaskevand årligt. Når 56 DE i kvæggylle leveres til Biokraft, er der opbevaringskapacitet til ca. 11 måneders produktion. Det antages, at gyllen leveres fra fortank, dvs. før iblanding af spildevand fra plansiloanlæg mv.

Hvis levering til Biokraft i en tænkt situation ophører, og erstattes af flere udbringningsarealer eller gylleaftaler, er der ca. 10 måneders opbevaringskapacitet, når gyllekanaler og forbeholder medregnes.

Dybstrøelsen opbevares i markstak, som overdækkes, og hvis placering ændres fra år til år, så der er mindst 5 år imellem samme placering. Førrige års opbevaringsplads opdyrkes de følgende år med kvælstofoptagende afgrøde.

En del af dybstrøelsen køres direkte ud og pløjes ned – det vil dreje sig om min. 80%, som ikke kommer i markstak, men opbevares i staldene.

6.7 Bedriftens landbrugsbrugsjord

Bedriftens landbrugsjord består af ejede og forpagtede arealer. Arealerne fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 6: Udspretningsarealer til den ansøgte produktion på Ø. Ellesgård

Type	Adresse	Matrikel	Areal til udspretning
Ejede arealer	Ø. Ellesgård Bygaden 12 3720 Aakirkeby	76a mfl. Aaker	76,95
	St. Myregård Nexøvej 17 3720 Aakirkeby	2a mfl. Aaker	58,86
	Forpagtede arealer		
	Stumpevejen 4 3720 Aakirkeby	146 mfl. Aakirkeby Markjorde	23,0
	Stumpevejen 4U 3720 Aakirkeby	208u Aakirkeby Markjorde	10,5
	Il. Myregaardsvej 23 3720 Aakirkeby	231 mfl. Aaker	11,34

Sigtebrovejen 6 3720 Aakirkeby	31 Aakirkeby Markjorde	11,98
Gl. Bygadevek 2 3720 Aakirkeby	33a Aakirkeby Markjorde	1,8
Bygaden 5 3720 Aakirkeby	108a mfl. Aaker	1,86
Bygaden 3	34a Aaker	1,6
I alt		209,59

6.7.1 Harmoniareal

Harmoniarealet er defineret som det nødvendige areal til udspreddning af husdyrgødning. For en kvægproduktion må der maksimalt udspreddes 1,7 DE/ha. Harmoniarealet kan sikres gennem ejede og forpagtede arealer samt arealer med husdyrgødningsaftale. Til harmoniarealet kan medregnes arealer, hvor der er en afgrøde, som har en kvælstofnorm eller et vejledende behov for fosfor og/eller kalium. Der kan kun medregnes arealer, der kan og må udbringes husdyrgødning på.

Der ansøges om en produktion af kvæg på Ø. Ellesgård på 512,88 DE.

Husdyrgødning fra kvæg må dog udbringes med et husdyrtryk på 2,3 DE/ha på kvægbedrifter, hvor mindst 70 % af harmoniarealet dyrkes med græs og/eller roer, hvilket er tilfældet på Ø. Ellesgård.

Anders Skovbo Pedersen ejer og forpagter et udspreddningsareal på 209,59 ha.

Der afsættes kvæggylle svarende til 56 DE [4663 kg N og 864 kg P]

Det elektroniske ansøgningsystem har beregnet DE_{max} til at være 2,246 DE/ha og DE_{reel} til at være 2,21 DE/ha. Idet DE-reel er lig med eller mindre end DE-max er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt.

6.7.2 Arealkrav

Folketinget vedtog den 22. marts 2010 at ændre Landbrugsloven. Lovændringen betyder blandt andet, at pr. 1. april 2010 blev grænsen for, hvor mange dyreenheder der maksimalt må være pr. bedrift ophævet, og dermed er arealkravet faldet væk.

7 Beskrivelse af produktionens ressourceforbrug

7.1 Energi

Der anvendes energi til, belysning, markdrift og håndtering af grovfoder og i mindre omfang til ventilatorer i varmeperioder. Der anvendes ikke energi til opvarmning i staldene i forbindelse med produktionen.

7.1.1 EI

Ved den nuværende produktion er det årlige elforbrug inkl. privatforbrug (ifølge regnskabet for 2009) på 110000 kWh og der forventes elforbrug i ansøgt drift på cirka 190000 kWh.

I ansøgt drift vil robotmalkning med 4 robotter give højere elforbrug end de nuværende 2 robotter.

Opsætning af frekvensstyring af pumper på anlægget vil være en mulighed for at nedsætte strømforbruget. Desuden sker et intensiv udviklingsarbejde blandt firmaer, som sælger anlæg til robotmalkning, og vand- og elforbruget er derfor lavere idag end for få år siden.

Der vil så vidt det er muligt blive opsat sensorer til styring af lyset i rum hvor man kommer og går. I stalden er lyset styret med timer, således at det elektriske lys automatisk slukkes.

På Ø. Ellesgård forbruges el primært til malkning og mælkekøling. Derudover anvendes el til belysning og valsning af korn. Der forbruges evt. el til ventilation i meget varme perioder hen over sommeren, men behovet vil være lille i ansøgt drift, idet den nye kostald giver flere rummeter pr ko.

I ansøgt drift vil der blive brugt el til samme processer som i nudriften. Dog vil malkning ske med 4

robotter. Mælkekøling vil også blive af en anden art end i nudriften, idet der er tale om et nyt og andet anlæg. Der malkes døgnet rundt og derfor vil der løbende døgnet rundt blive kølet mælk.

Mælkekølingen vil foregå ved, at drikkevandet til dyrene løber igennem en pladekøler og ud i drikkekarene, således at mælketemperaturen falder fra 30° til 17° .

Der vil i forbindelse med ansøgt drift blive foretaget udskiftning af ejendommens varmekilde.

Brændefyret vil blive skiftet ud med et stokerfyre til flis. Der bliver brugt meget

energi til opvarmning af vand, idet dette skal være 85 grader. Stokerfyret vil køre hele året, istedet for som nu, hvor det er standset om sommeren.

Ofte regnes der med, at varmepumper til køletanken er energi besparende, men de varmer kun vandet op til 50°, hvorfor der så skal anvendes el for at kunne nå de 85°. Ved opsætning af et stokerfyre kan vandet varmes til 85° uden brug af el – og flisen har gården selv.

Der bliver brugt frekvensstyrede vaccumpumper til malkeanlægget ligesom foderblander er frekvensstyret, således at der kun bliver brugt el ved behov.

Der bliver rutinemæssigt foretaget service på malkebotter og køletank for at sikre at alt kører optimalt.

7.1.2 Diesel og fyringsolie

I nudrift er forbruget af dieselolie ca. 15.000 l pr. år.

I ansøgt drift forventes forbruget af dieselolie at stige til ca. 20.000 l pr. år, da markdriften øges pga. der skal udbringes mere husdyrgødning.

Der forefindes 2 dieseltanke på ejendommen på henholdsvis 1200 l og 2500 l. Begge tanke står på støbt underlag, således at en evt. lækage hurtigt kan konstateres.

7.2 Vand

Ejendommens vandforsyning er både privat og offentlig. Ved den nuværende produktion er vandforbruget på 6000 m³ pr. år inkl. privatforbrug (iht. tal fra bedriftens regnskab). Vandforbrug i ansøgt drift er skønnet til ca. 11.000 m³.

Vandforbruget til vask af malkeanlæg og køletank før og efter den planlagte udvidelse på Ø. Ellesgård fremgår af tabel 7 nedenfor.

Tabel 8. Vandforbrug til vask før og efter udvidelse på Ø. Ellesgård

	Før udvidelse vandforbrug i m ³	Efter udvidelse vandforbrug i m ³
Drikkevand til køer	4000	9000
Vandforbrug til vask af malkeanlæg, mælketank, stalde og maskiner	2000	3000

Da der er tale om løsdriftstalder med naturlig ventilation, sker der en udtørring af stalderne samtidig med at staldtemperaturen er lav - især i vinterhalvåret. Derfor er behovet for vask af stalderne forholdsvis lille.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparende foranstaltninger:

Produktionens vandforbrug går primært til dyrenes drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden. Forbruget af vaskevand hænger sammen med hygiejnen i mælke- og køleanlæg.

Derfor er der grænser for, hvor meget der kan spares på vaskevandet, før det går ud over hygiejnen, og

dermed mælkekvaliteten. I det omfang det er muligt, vil der blive brugt vandbesparende programmer/færre antal vaske. Men KUN, hvis det ikke påvirker mælkekvaliteten.

Vandbesparende foranstaltninger opsummeret:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres og evt. uregelmæssigheder (forøget vandforbrug) identificeres
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt
- Derudover er der påtænkt at anvende et vandsparerprogram/reduceret antal vaske på vaskeanlægget, hvis det kan lade sig gøre uden det går ud over mælkekvaliteten.
- Marksprøjten fyldes fra buffertank, som bliver fyldt med regnvand
- Vand fra mælkekøling vil blive genbrugt til opvarmning af varmt vand.

7.3 Gødning

Markerne drives konventionelt og afgrødernes behov for næringsstoffer dækkes med husdyrgødning og handelsgødning. Der anvendes gødning i henhold til Plantedirektoratets normer for afgrødernes kvælstofbehov og udnyttelseskravet til kvælstof i husdyrgødningen. Ved planlægning af afgrødernes gødningsbehov tages der desuden hensyn til husdyrgødningens forventede udnyttelse i praksis samt jordens reserver af kvælstof, fosfor og kalium.

7.3.1 Husdyrgødning

Niveauet for tildeling af husdyrgødning til arealerne bliver i gennemsnit 2,21 DE/ha på det totale udspretningsareal som følge af udvidelsen.

7.4 Foder og foderopbevaring

Der tages foderanalyser af alt grovfoder. Det proteinholdige tilskuds foder tilpasses efter proteinholdet i grovfoderet. Ved ovennævnte tiltag tilpasses fodringen, så foderet udnyttes med mindst muligt spild, og med mindst muligt udslip af næringsstoffer til omgivelserne.

Halm opbevares i foderladen. Ensilagen bliver i nudrift opbevaret i to plansiloer, som har afløb til gyllesystemet. Ved udvidelsen opføres en ekstra ensilagesilo, som placeres ved siden af de eksisterende siloer. Der kan blive behov for at opbevares ensilage i markstakker i år, hvor ensilagehøsten bliver større end antaget.

Korn opbevares i plantørreri i foderladen, hvori også andre fodermidler som soja, rapskager og roepiller opbevares i plansiloer.

Støvgener kan forekomme i forbindelse med håndtering af halm og valsning af korn.

Foder- og halmlagre er placeret mere end 100 m fra offentligvej. Grovfoderopbevaringen skønnes ikke at give gener for naboer eller forbi passerende.

7.5 Såsæd

Bedriftens jordtilliggende øges ikke i forbindelse med den planlagte udvidelse og derfor forventes mængden af såsæd ikke at blive øget som følge af udvidelsen.

7.6 Kemikalier og pesticider

Sprøjtning udføres altid af uddannet personale. Anders Skovbo Pedersen er i besiddelse af sprøjtecertifikat.

Sprøjtning foretages med egen marksprøjte med fyldeudstyr. Påfyldning og vask af sprøjte sker enten i marken eller på vaskepladsen.

Kemikalier og pesticider opbevares i aflåst rum uden afløb – rummet er placeret i det gamle bygningsæt.

Mængden af pesticider på lager er maks. 500 l. Der indkøbes pesticider ca. 4 gange årligt.

8 Fleksibilitet

Der meddeles fleksibilitet i forhold til gennemførelse af projektet.

Projektet gennemføres i to etaper. I første etape bygges den nye kostald. Etape 1 vil være gennemført senest 2 år efter miljøgodkendelsen er meddelt.

I anden etape bygges den nye kalvestald og plansilo. Etape 2 skal være udnyttet senest 5 år efter den meddelte godkendelse.

Der meddeles endvidere fleksibilitet til at der kan vælges mellem at etablere forsøringsanlæg eller indrette stalden med en gulvtype som med et stalddab på maksimalt 4 %.

9 Forventede reststoffer og emission fra anlægget

9.1 Husdyrgødning

I forbindelse med en husdyrproduktion vil der være et afkast af husdyrgødning indeholdende primært kvælstof, fosfor og kalium. Det er specielt kvælstof og fosfor, der kan påvirke det omgivende miljø. I tabel 9 er angivet mængden af husdyrgødning samt dennes indhold af kvælstof og fosfor før og efter udvidelsen.

Tabel 9: Afkast af husdyrgødning – N & P før og efter udvidelsen

Produktion totalt til udspredning	Antal DE		Kg N		Kg P	
	Før	Efter	Før	Efter	Før	Efter
Kvæggylle til Biokraft	0	56	0	4963	0	864
Dybstrøelse til udspreddning	72,81	52,86	6554,05	5332,73	1241,10	800,37
Gylle til udspreddning	194,43	404,02	17544,24	35879,47	2992,84	6630,75

9.2 Kvælstofudvaskning

9.2.1 Overfladevand – Nitratklasse 1

En del af bedriftens udspreddningsarealer er beliggende i område klassificeret som Nitratklasse 1, hvilket betyder, at kvælstofreduktionsområdet i området er maksimalt 50 %. Reduktionspotentialet er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. I Nitratklasse 1 må der som udgangspunkt ikke tildeles mere end 85 % af den husdyrgødningsmængde, der er gældende i forhold til de generelle harmoniregler. For Ø. Ellesgård betyder dette, at der maksimalt må tildeles 2,21 DE/ha i gennemsnit på det totale udspreddningsareal.

9.2.2 Grundvand – nitratfølsomt område

Ingen udspreddningsarealer tilknyttet produktionen på Ø. Ellesgård er beliggende i nitratfølsomme områder i forhold til grundvand. Udbringningsarealerne pålægges derfor ingen restriktioner udover de generelle krav i forhold til kvælstofbelastning jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

9.3 Fosfor

Ingen af udspreddningsarealerne tilknyttet produktionen på Ø. Ellesgård er beliggende i områder, der afvander til Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor. Udbringningsarealerne pålægges derfor ingen restriktioner udover de generelle krav i forhold til fosforbelastning jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

9.5 Ammoniakfordampning

Ved en husdyrproduktion vil der være fordampning af ammoniak fra stalde, husdyrgødningslagre samt ved udspreddning af husdyrgødningen. Størrelsen af ammoniakfordampningen er afhængig af produktionens størrelse samt af staldtypen, lagertypen samt tidspunkt og teknik til udbringningen af husdyrgødningen. Ejendommen er beliggende uden for bufferzone I eller II, dvs. at der ikke inden for 1000 meter af Ø. Ellesgård findes naturarealer omfattet af kravet om bufferzoner. Beregninger af ammoniakemission er beregnet i det elektroniske ansøgningsskema jf. kravet i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Den samlede ammoniakemission fra anlægget ved nudrift er beregnet til 2562,36 kg N/år og ved ansøgt drift er den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 3498,15 kg N/år. Det vil sige at meremissionen er 935,79 kg N/år. Meremissionen af ammoniak beregnes altid, og ved meremissionen forstås den samlede ansøgte emission fra stald og lager fratrukket nudrift emissionen. Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har fast lagt.

Kravet er, at der skal ske en reduktion på 25 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem. Kravet om 25 % reduktion på ammoniakudledningen er opfyldt, se afsnit 14.

9.6 Lugtemission

Lugtemission stammer fra staldene samt fra husdyrgødningsystemerne inklusiv opbevaringsanlægget. Desuden forekommer lugtemission ved udbringning af husdyrgødningen. På kvægeejendomme kan der endvidere forekomme lugtemission fra ensilagestakke. Lugtgenerne fra ensilagestakke minimeres ved at sørge for god ensilagekvalitet og ved at ensilagen håndteres korrekt.

Der kan skelnes mellem vedvarende og periodiske lugtkilder. De vedvarende lugtkilder stammer fra dyrene i staldene samt fra anlæg til håndtering og opbevaring af gylle. De periodiske stammer primært fra udspreddning af husdyrgødning.

9.6.1 Vedvarende lugtkilder

For de vedvarende lugtkilder beregnes en lugtgeneafstand. Udenfor denne lugtgeneafstand må lugtgenerne fra husdyrholdet anses som værende ubetydelige. Lugtgeneafstandene er beregnet ved hjælp af både den nye lugtvejledning (ny lugtvejledning for husdyrbrug) og efter FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002), og beregningen baseres på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper,
- En spredningsmodel,
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed,
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden

I beregningerne af lugtgeneafstanden er der taget udgangspunkt i, at alle dyr er på stald.

Det elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) foretager lugtemissions og lugtgeneberegninger både efter den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Tabel 10: Geneafstand for lugt – angivet i hele antal meter

	Beregningsmodel	Geneafstand
Geneafstand til boligområde i byzone/sommerhusområde	Ny	379
Geneafstand til byzone i øvrigt og ”samlet bebyggelse”	Ny	251
Geneafstand til boliger uden for ”samlet bebyggelse”	FMK	100

For boliger uden for samlet bebyggelse angiver FMK-modellen den største geneafstand, mens den nye lugtberegningsmodel angiver den længste geneafstand for byzone/sommerhusområde og samlet bebyggelse, hvorfor det er disse afstande, der vil være den gældende.

Afstanden til enkelt beboelse er større end 101 meter fra centrum af kildeområdet, idet Bygaden 14 er placeret minimum 155 m nord for det nærmeste staldhjørne på Ø. Ellesgård, og således er afstanden overholdt jf. tabel 10. De øvrige geneafstande er også overholdt, idet der er mere end ca. 1500 meter til samlet bebyggelse og nærmeste byzone/sommerhusområde.

9.6.2 Periodiske lugtkilder

Udbringning af husdyrgødning foregår primært om foråret. Der udbringes husdyrgødning fordelt over ca. 6 uger om året. En del af husdyrgødningen nedfældes eller nedbringes i jorden kort efter udspreddning (til vårafgrøder og majs), hvilket minimerer lugtgenerne. Der udbringes ca. 80-90% af gyllen om foråret (februar-maj) og ca. 10-20% om efteråret. Minimum 80% af dybstrøelsen udbringes direkte fra stald til udbringning på marken, hvilket primært foregår om foråret.

9.7. Støvemission

I forhold til støvemission er det skønnet, at der stort set kun vil forekomme støvgener i forbindelse med valsning af korn og halmhåndtering. Støv fra skimmelsvampe modvirkes på Ø. Ellesgård ved at opbevarer halm, råvare og sækkevarer på fast bund, indendørs og tørt.

9.8 Støjkilder

9.8.1 Vedvarende støjkilder

Løsdriftsstalden til malkekøerne har naturlig ventilation, og der er derfor ikke støj fra ventilation.

9.8.2 Periodiske støjkilder

Støj vil kunne forekomme fra malkeanlæg og vakuumpumpe, ved blanding af foder, ved valsning af korn, ved pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Blanding af foder og valsning af korn vil ske samme sted på bedriften som i dag med den støj dette måtte frembringe. Der må påregnes, at der vil ske blanding af en større mængde foder end det er tilfældet i nudriften.

Der er i nudrift malkerobotter og der vil blive opsat to ekstra i ansøgt drift, kompressorerne til robotterne kører i døgndrift. Mælkekøling kører ligeledes hele døgnet. Malkeanlæggets vakuumpumper og kompressor står i et lukket og isoleret teknikrum, hvilket også køletankens kompressor gør.

Nye modeller af kompressorer er lydsvage, og idet kompressorerne er placeret indendørs, vurderes det, at der ikke er væsentlige støjgener fra disse udenfor bygningerne.

Driftsperiode for støjkilder

Traktoren der læsser foder og minilæsseren, der anvendes i stalden kører ca. 30 min. hver dag.

Kornvalsen som er placeret i foderladen er i drift ca. 1 time hver anden dag i tidsrummet 9.00 til 12.00

Foderlæsningen foregår imellem 9.00 og 12.00, og forventes at tage 45 min. efter udvidelsen

Markdriften forventes at være af samme støjmæssige omfang i nudrift og ansøgt drift, da arealet er det samme. Dog vil der være grovfoder som skal bjerges, så markdriften vil blive mere koncentreret på få dage, da markplan vil være meget enkle efter udvidelsen.

Ud fra ejendommens placering i forhold til naboer og det faktum at støjkilderne kun er aktive i en begrænset periode, skønnes det, at støj fra produktionsanlægget ikke vil genere naboer og forbipasserende.

9.8.3 Tiltag mod støjkilder

Støjen fra malkning (vakuumpumper mv) minimeres ved at vedligeholde pumper og andet udstyr, så støjniveauet ikke forøges p.g.a. defekter. Desuden vælges så vidt muligt lydsvagt udstyr.

Traktorstøj fra arbejdet med at blande foder er minimeret ved at foderlagrene er placeres tæt på hinanden, så tidsforbruget til foderblandingen er minimal.

Dyrenes støj kan være det mest generende. Men ved hurtigt at fravænne kalvene fra koen, kan det undgås, at koen knytter sig til kalven, og det undgås dermed at koen brøler en hel nat, hvilket kan forekomme, hvis kalven bliver taget for sent væk.

Der er generelt taget hensyn til støjkilder ved produktionen, og de nærmeste naboer ligger i en afstand, så det skønnes, at støjniveauet fra mælkeproduktionen er minimalt.

9.9 Lys

Der vil lys at se i stalden fra kl. 6.00 morgen til kl.22.00 aften. Lyset styres af en timer som tænder/slukker for lyset. Der er monteret udendørs lys foran værkstedet, som er tændt efter behov. Der vil ikke blive mere lys efter udvidelsen da den nye stald kommer til at ligge opad eksisterende stald.

Ø. Ellesgård ligger tilbagetrukket fra offentlig vej og delvis skjult for nærmeste nabo. Derfor skønnes det, at belysningen ikke, eller kun i meget ringe grad, er til gene for forbipasserende på landevej, eller for naboer.

9.10 Transport

Der forekommer transport af forskellig vis i forbindelse med produktionen. Der skelnes mellem intern transport på ejendommen og ekstern transport, dvs. transport til eller fra ejendommen.

Til- og frakørsel til ejendommen vil foregå via den ca. 120 m lange privatvej fra Bygaden og til Ø. Ellesgård.

9.11 Intern transport

Ved nuværende og kommende drift af ejendommen vil der være intern transport af foder fra plansiloer og siloer til staldene. Desuden vil der være intern transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning til de omkringliggende marker.

9.12 Ekstern transport

Den eksterne transport vil blandt andet bestå af levering af foder og diesel til ejendommen og dyr til og fra Ø. Ellesgård samt dyr til destruktions. Den beskrevne transport vil primært foregå inden for normal arbejdstid, men i høstperioder kan der forekomme hjemkørsel af korn, grovfoder m.v. om aften.

Opgørelse af transporter før og efter udvidelsen på Ø. Ellesgård kan ses i tabel 12.

Tabel 12: Transporter til og fra Ø. Ellesgård

Antal transporter pr. år	Nudrift	Ansøgt drift
Dyr til opfodning	12	12
Dyr til slagting	12	12
Døde dyr	12	24
Mælk til mejeriet	Afhentning hver 2. dag	Afhentning hver 2. dag
Indkøbt foder og korn	24	36
Halm	25	25
Diesel	12	12
Handelsgødning, kemikalier mv.	2	2

Gylle	350 læs pr år	350 læs pr år
Dybstrøelse	11	20 læs pr. år
Gylle til Biokraft	0	

9.11 Fluer og skadedyr

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv. Endvidere vil der blive foretaget rengøring ved højtryksrensning, afvaskning eller grundig skrabning og fejning.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer reparerer med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Der kan opstå gener fra fluer i varme perioder hen over sommeren. Der bliver behandlet med cyromazin produkt, som vandes ud langs kanten af dybstrøelsesarealerne hver 14. dag, hvilket bevirker, at larverne ikke kan udvikle sig og dør.

Ejendommen får med jævne mellemrum besøg af kommunens rottefænger som sørger for, at der bliver foretaget de nødvendige tiltag for at holde rotter væk. Dvs. at der bliver lagt gift ud i 20 opstillet foderkasser på ejendommen omkring bygninger og plansiloer i det omfang det er nødvendigt

9.12 Spildevand

Der er spildevand fra vask af malkeanlæg samt køletank og fra vaskepladsen, hvor maskinerne fra markdriften bliver vasket. Kalvehytter og div. staldrengøring vil give spildevand, men da disse kun vaskes efter behov vil spildevandsmængderne herfra være yderst begrænset.

Tagvand samt vand fra befæstede arealer løber først igennem et sandfang, hvorefter det ledes til dræn. Spildevand fra plansiloer, samt vand fra vask af maskiner, malkebotter, køletank og staldvask ledes i gylletank.

Det sanitære spildevand fra beboelsen samt fra toilet i stalden bliver ledt til septiktank og derfra videre til nedsivning.

Spildevand tilledt gyllebeholder

Mængden af spildevand ved nudriften er 180 m^3 pr. robot $\times 2 = 360 \text{ m}^3 + 40 \text{ m}^3$ fra køletank $+ 25 \text{ m}^3$ fra vask landsbrugsmaskiner.

Efter udvidelsen bliver der $180 \text{ m}^3 \times 4$ roboter $+ 40 \text{ m}^3$ for køletank $+ 25 \text{ m}^3$ fra vask af maskiner, dvs. 785 m^3 årligt.

9.13 Affald

Forbrændingsegnet affald (ISAG-kode: 19.00) i form af emballage fra mineraler, gødning, såsæd, rengjort emballage fra pesticider mv opbevares i bigbags. Når der er en containerfuld køres den til Bofa i Rønne. Den samlede mængde brændbart affald er maks. 2,5 tons pr. år. Omfanget af denne type affald vil blive øget i ansøgt drift. Den samlede mængde vil stige til 5 tons pr. år i ansøgt drift

Afdækningsplast [ISAG-kode:52.00 og EAK kode: 02 01 04] fra plansilo og ensilagestakke bliver i nudrift puttet i container sammen med forbrændingsegnet affald. Den samlede mængde afdækningsplast er maks. 10 m^3 pr. år, svarende til i alt ca. 1.000 kg. I ansøgt drift forventes mængden at udgøre ca. 3.000 kg pr. år.

Jern og metalaffald [EAK-kode: 02 01 10] udgør 3000 kg pr år. Affaldet opbevares i depot indtil aflevering til Bornholms produkthandel. Det skønnes ikke at denne mængde vil stige drastisk.

Der er indgået en aftale med Fugato om en containerløsning.

9.13.1 Olie- og kemikalieaffald

Spildolie bortskaffes af Dansk Olie Genbrug. Mængden udgør ca. 200 l pr. år. Olien opbevares i en

200 l lukket olietromle placeret i værksted, hvor der er støbt gulv uden afløb.
Eventuelle pesticidrester opbevares i original emballage sammen med øvrige pesticider i "kemikalierum" placeret i de ældre bygninger. Rester afleveres til genbrugscenter.
Eventuelle medicinrester [EAK-kode: 02 01 09, affaldskortnummer: 05.13] opbevares i medicinskabet og tages retur af dyrlæge.

9.13.2 Animalsk affald

Døde dyr [EAK kode: 02 01 02] afhentes til destruktion af DAKA Proteins, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne.

Nudrift: 11 spændkalve, 5 ungdyr og 12 køer i alt 6350 kg

Ansøgt drift: Forventet i gennemsnitlig 22 spændkalve, 10 ungdyr og 24 døde køer pr. år

Døde dyr lægges i skygge af stald indtil DAKA henter dyret. Pladsen er nord for stalden, hvor DAKA frit kan komme til. Dyret ligger på en betonspalter, så der er luftcirkulation under dyret. Pladsen kan ikke ses af fra offentligvej. Tilmelding af døde dyr sker ligeså snart der er registreret et dødt dyr, hvor efter det bliver hentet hurtigst muligt. I nudrift er der ca. 12 afhentninger fra DAKA pr år og så der vil være en fordobling efter udvidelsen altså ca. 24 afhentninger hvert år

10 Risici

Risiko for uheld er centeret om mulig forurening af overflade- og grundvand, jord, luft og om mulig skade på mennesker, dyr og planter. De største risici for uheld hænger sammen med drift/brug, lagring og håndtering af husdyrgødning, foder, kemikalier og olie.

Redegørelse for mulige uheld

De mulige risici på Ø. Ellesgård centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med gylle, pesticider, rengøringsmidler, veterinærmedicin, olie/diesel eller ensilagesaft.

Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder og ved omlastning til gyllevogn. Derudover kan der ske udslip ved lækage ved påkørsel eller ved tæring af beholderen.

Fra markstakke med fast gødning er der risiko for forurening af overfladevand med møddingssaft.

Der er risiko for punktforurening med olie, pesticider, rengøringsmidler og veterinærmedicin.

Minimering af risiko for uheld

Gylle:

Forskrifter for 10 års beholderkontrol følges og evt. skader udbedres. Gyllebeholder tilses jævnligt i forbindelse med pumpning af gylle og kontrol af flydelag. Skulle der ske et udslip af gylle er der lager af halm inden for kort afstand og dette vil kunne bruges til at dæmme gyllen op. Der vil straks blive tilkaldt kloakservice til at suge gyllen op.

Markstakke:

Markstakke placeres i god afstand til søer og vandløb. Endvidere overdækkes disse med plastik for at hindre regnvand i at skabe saftafløb.

Pesticider:

Der er fyldeudstyr på sprøjten og dette vil blive brugt til påfyldning af kemikalier i marken. Hvis dette ikke er tilfældet påfyldes kemikalier altid på vaskepladsen. Rengøring af sprøjten sker også i marken eller på vaskepladsen.

Rengøringsmidler:

Rengøringsmidler håndteres altid i lukket emballage, og af uddannet personale.

Veterinærmedicin:

Medicin håndteres kun af personale uddannet til dette og efter forskrifterne på emballagen. Ø. Ellesgård har sundhedsrådgivningsaftale.

Olie:

Olie håndteres kun, hvor der er støbt gulv.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af procedurer ved uheld. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året. Beredskabsplanen findes som bilag 3 til denne miljøgodkendelse.

11 Egenkontrol og Management

Ø. Ellesgård er, som alle mælkeleverende besætninger på Bornholm, underlagt egenkontrolprogrammet og kvalitetsprogrammet for gården. Programmet indeholder både en obligatorisk del, som aftalt med de tilsynsførende myndigheder, og en frivillig del, som aftalt mellem mejeriet og mælkeleverandørerne. I den forbindelse har Ø. Ellesgård haft besøg i november 2009, hvor rutiner i forhold til egenkontrol og dokumentation er gennemgået. Desuden er Ø. Ellesgård underlagt Foderhygiejneforordningen, og det tilknyttede egenkontrolprogram (Branchekode for god produktionspraksis primærproduktionen). Endelig udarbejder ansøger i nudrift foderplaner med bistand fra foderkonsulent. I ansøgt drift vil foderplaner blive udarbejdet af foderkonsulent.

Alle medarbejdere følger en yderst detaljeret arbejdsplan, således at det sikres at ting ikke bliver glemt. Teknik & Miljø har fået fremsendt denne arbejdsplan, men den er ikke vedlagt miljøgodkendelsen.

Dokumentation på ejendommen:

Sprøjtejournal

Gødningsplan

Tal for mælkekvaliteten fra mejeriet

Analyser af grovfoder

Foderplaner og/eller en-dags foderkontroller

Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse

Logbog for flydelag på gylletank

10 års beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

Fakturaer på køb og salg af foder

Sundhedsbemærkninger fra slagteri

I relation til management tilses staldanlægget dagligt og der foretages en løbende service på anlæg og udstyr. Tilsvarende tilses driftsbygningerne og vedligeholdes ved behov.

"Kvalitetsprogrammet for gården" er et kvalitetsprogram for management og godt landmandskab på mælkeproducerende bedrifter. Programmet følges af alle mælkeproducerende ejendomme og dermed også Ø. Ellesgård.

I nudrift udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent ud fra analyser af grovfoder. I ansøgt drift vil foderplaner ligeledes blive udarbejdet af foderkonsulent.

Der er lavet beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld er beskrevet.

Besætningens ejere ajourføres løbende bla. ved deltagelse i erfagrupper samt relevante kurser og møder. Medarbejdere vil løbende blive instrueret i arbejdet efter behov.

12 Husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør tømmes stalde, foderlagre, gyllekanaler og -tanke. Der rengøres overalt, således at der ikke forefindes foder- og gødningsrester mv. der kan tiltrække skadedyr. Skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen opretholdes. Alle forurenende dele på anlægget fjernes. Der foretages en vedligeholdelse af bygningerne for at undgå forfald eller bygningerne nedrives. Ved fjernelse af bygningerne vil byggeaffaldet blive sorteret og kørt til hhv. forbrænding, genbrug eller deponi.

13 Vurdering af produktions miljøpåvirkning

13.1 Kvælstofpåvirkning

Produktionen på Ø. Ellesgård påvirker miljøet med kvælstof fra husdyrgødningen. Teknik & Miljø har vurderet om påvirkningen har negativ effekt på grundvandet, vandløb og søer. Vurderingen er foretaget på baggrund på beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgnings-skema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til vandløb og søer, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

13.1.1 Overfladevand

Jævnfør afsnittet om kvælstofudvaskning ligger en part af bedriftens udspretningsarealer i et område klassificeret som nitratklasse 1 i forhold til overfladevand. For landbrugsarealer, der er placeret i denne kategori, stilles der krav om et lavere husdyrtryk pr. ha end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

I nitratklasse 1 må der maksimalt tildeles 85 % af den husdyrgødningsmængde, som er gældende i forhold til de generelle harmoniregler. Beskyttelsen af de sårbare vandområder, som en del af udspretningsarealerne tilknyttet Ø. Ellesgård afvander til, sikres ved, at der maksimalt på bedriftsniveau må tildeles husdyrgødning svarende 2,21 DE/ha, idet $\text{KgN/ha DE}_{\text{reel}}$ (32,70 kgN/ha.) er mindre end $\text{KgN/ha DE}_{\text{max}}$ (32,70kgN/ha)

På denne baggrund vurderer Teknik & Miljø, at beskyttelsen af de sårbare vandområder, som en del af udspretningsarealet afvander til, er sikret.

På denne baggrund vurderer Teknik & Miljø, at beskyttelsen af de sårbare vandområder, som en del af udspretningsarealet afvander til, er sikret.

13.1.2 Grundvand

I forhold til grundvand er det undersøgt om udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og/eller om der er udarbejdet en indsatsplan i forhold til vandindvinding. Ingen af udspretningsarealer tilhørende produktionen på Ø. Ellesgård er beliggende i nitratfølsomme områder eller i områder, hvor der er forefindes en indsatsplan for vandindvinding.

Vandkvalitetskravet for drikkevand er et nitratindhold på højst 50 mg nitrat/l. Efter vandet har forladt rodzonen foregår en nitratreduktion ved passage gennem jordprofilen. Det er Teknik & Miljø vurdering, at den nitratreduktion sikrer, at koncentrationen af nitrat i det vand, der når grundvandet ikke overstiger 50 mg nitrat/l. Med de rammer, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesloven, vurderer Teknik & Miljø derfor, at der ikke vil være behov for at stille vilkår i forhold til nitratudvaskning til grundvandet.

13.1.3 Vandløb og søer

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning

til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstoftilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Det er Teknik & Miljø vurdering af ingen vandhuller eller søer påvirkes væsentligt af den planlagte udvidelse på Ø. Ellesgård.

Teknik & Miljø vurderer, at de berørte vandløbssystemer ikke vil blive påvirket af udvidelsen på Ø. Ellesgård. Bortset fra den direkte tilledning fra dræn er åstrækningerne beskyttet mod påvirkning fra næringsrigt vand fra udspretningsarealerne, da overfladisk afstrømning vil blive tilbageholdt af bræmmer. Generelt er de bornholmske vandløb meget robuste overfor påvirkning af kvælstof.

13.2 Fosforudledning

Husdyrgødning indeholder fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning tilføres markerne fosfor, som er et vigtigt plantenæringsstof, og ved høst fjernes der fosfor med afgrøderne. Tilføres der husdyrgødning efter de gældende harmoniregler, vil der typisk blive tilført mere fosfor, end der fraføres med afgrøderne. I henhold til beregningerne udført i det elektroniske ansøgningsskema vil den total mængde fosfor i husdyrgødningen udgøre 7431,12 kg P efter udvidelsen, hvilket vil svare til ca. 36,0 kg P/ha i gennemsnit. Afgrødernes forventede fosforoptagelse er ca. 25,4 kg P/ha i henhold til reference sædskiftet i www.husdyrgodkendelse.dk. I forhold til det aktuelle sædskifte på bedriften forventes det dog, at fosforoptagelsen at ligge nærmere på 30 kg P/ha afhængig af afgrøde og udbytte.

Samlet er det Teknik & Miljø vurdering, at recipienterne i forhold til tab af fosfor ligger godt beskyttet og derfor vurderes risikoen for fosfortab som værende minimal.

Endvidere skal nævnes, at ingen af udspretningsarealerne til Ø. Ellesgård er beliggende i områder, der afvander til områder i Natura 2000 områder, som er overbelastede fosfor. Derfor er der i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. til husdyrbrug ingen restriktioner i forhold til fosforbelastning på udspretningsarealerne.

13.3 Ammoniakdeposition til naturarealer

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af ammoniak og derfor påvirke særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v. Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal de øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 25 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem i 2007. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Udegående dyr friholdes dog for reduktionskrav i den periode, de er udegående.

I henhold til beskyttelse af naturområder er der udlagt bufferzoner om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Bufferzoner (bufferzone I) på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve området kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

I en yderligere zone i en afstand fra 300-1000 meter om ovennævnte områder (bufferzone II) må en udvidelse maksimalt give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Såfremt der er to eller flere ejendomme med over 75 dyreenheder i zonen og inden for en afstand af 1 km, må merbelastningen maksimalt udgøre hhv. 0,5 og 0,3 kg N pr. ha.

De særlige naturområder, som er omfattet krav om bufferzone jf. § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er:

- Højmose
- Lobeliesø

- Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Overdrev større en 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder

Teknik & Miljø vurderer ammoniaktabet fra husdyrbruget i forhold til naturområder inden for 1.000 m fra husdyrbruget, jf. bufferzonerne i husdyrloven. Hvad angår påvirkningen af Natura 2000-områder bør vurderingen dog foretages i forhold til naturområder indenfor 3.000 m fra husdyrbruget af hensyn til bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen.

Nærmeste naturområde beskyttet af §7 i husdyrloven er et overdrev 3,8 km syd for Ø. Ellesgård. Der er tale om et kalkoverdrev med Salep-gøgurt. Total depositionen hertil er beregnet til 0,0 kg N/ha/år og merdepositionen 0,0 kg N/ha/år. Teknik & Miljø vurderer på denne baggrund, at Ø. Ellesgårdsv husdyrproduktion ikke på nuværende tidspunkt påvirker lokaliteten og vil ej heller efter udvidelsen påvirke naturværdierne på denne lokalitet i negativ retning, hvilket blandt andet skyldes afstanden mellem ejendommen og naturområdet.

Nærmeste EU-habitatområde 162 ”Almindingen, Paradisbakkerne og Ølene”, som er lokaliseret cirka 140 m nordvest for Ø. Ellesgård. Den del der er nærmest Ø. Ellesgård er karakteriseret ved at være bøgeskov på morbund uden kristtorn (habitattype 9110). Total depositionen fra Ø. Ellesgård til EU-habitatområdet er beregnet til 1,62 kg N/ha/år, og merdepositionen er beregnet til 0,48 kg N/ha/år.

Samlet set vurderer Teknik & Miljø, at EU-habitatområde 162 ikke påvirkes væsentligt og udvidelsen ikke er i strid med bevaringsmålsætningen for habitatområdet, og at der ikke vil ske en forringelse i naturtilstanden i habitatområdet.

Desuden vurderes det, at ingen af naturområderne beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 bliver påvirket væsentligt i negativ retning af den planlagte udvidelse på Ø. Ellesgård, idet Teknik & Miljø vurderer, at der på grund af afstanden, placeringen af de nævnte naturområderne i forhold til Ø. Ellesgård samt opblanding af kvælstof i atmosfæren kun forekommer en ubetydelig påvirkning af på de nævnte områder.

Mht. fordampning fra udspretningsarealerne er denne ved slangeudlægning ca. 8% og ved nedfældning ca. 2%. Ved udbringning af 140 kg N/ha vil dette svare til 11 kg N/ha. En fordampning under 17 kg N/ha vil ikke give en målbar deponering til arealer umiddelbart op til udspretningsarealet (jf. kurve for sammenhæng mellem fordampning og deponering fra ”Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter, som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug” Miljøministeriet Skov og Naturstyrelsen 2003).

Endvidere sikres beskyttelse af sårbare naturområder ved hjælp af, at husdyrgødning skal nedfældes på græsmarker og sort jord jf. gældende lovgivning.

Det er Teknik & Miljø's vurdering, at den planlagte udvidelse på Ø. Ellesgård ikke vil påvirke lokaliteter omkring Ø. Ellesgård og deres naturindhold i negativ retning.

13.4 Pesticidpåvirkning

Ved udbringning af pesticider overholdes gældende regler for dosering, afstand til vandmiljø, sprøjtefrister m.v. Der anvendes pesticider under hensyntagen til det aktuelle behov og dosering tilpasses den enkelte sprøjteopgave.

13.5 Påvirkning af bilag IV arter

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngel- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA)

Der er registreringer om der på en lokalitet ca. 1,3 km m vest for Ø. Ellesgård findes Bilag IV arten ”løvfrø”.

Løvfrøen findes i det sydøstlige Jylland, på Als, Bornholm, Lolland og enkelte steder på Sjælland og Fyn. Den har en meget højtyldt og karakteristisk kvækken, som gør den forholdsvis let at opdage.

Løvfrøen yngler i mange forskellige typer vandhuller og vådområder., med lavvandede tidvise vandhuller og oversvømmelser på afgræssede arealer er de mest optimale. Et godt ynglested for løvfrøen kan også være gamle, lysåbne mergelgrave med lavvandede partier og god vandkvalitet. Løvfrøen har en god spredningsevne og er i stand til at kolonisere nye vandhuller og oversvømmelser op til flere km væk fra eksisterende, livskraftige bestande.

Uden for yngletiden opholder løvfrøerne sig især i brombærbuske i levende hegn, krat og skovbryn. Foruden brombær er løvfrøens foretrukne levested på land ofte tjørn, gedebled, hunderose, slåen og hassel. Løvfrøernes fordeling i terrænet vil i de fleste landskaber være lokaliseret til de foretrukne, ideelle yngleområder, som samtidig yder dem god beskyttelse og er gode fødesøgningssteder. I yngletiden kan hannerne om dagen opholde sig i eller ved ynglestedet, men de kan også opholde sig på de samme steder, som de lever i uden for yngletiden, og vandre frem og tilbage mellem ynglestedet og levestederne på land i aften- og nattetimerne.

Uden for yngletiden vandrer løvfrøerne ofte flere km ud i terrænet, men langt de fleste individer kan leve inden for en afstand på blot 100 meter fra ynglestedet, såfremt der er tilstrækkeligt med egnede rasteområder. I praksis vil det ofte være svært at stedfæste artens rasteområde præcist, da arten kan forekomme spredt uden for yngletiden.

Løvfrøerne overvintrer nedgravet i jorden eller på andre beskyttede gemmesteder. De kan overleve let frost. Ofte vil de grave sig ned på relativt åbne steder (græsarealer). Sandsynligvis er vinterkvarterene ofte ret tæt på ynglevandhullerne.

Det vurderes, at den nævnte bilag IV arter og dens yngle- og rasteområder ikke vil blive påvirket af afstrømning fra arealer tilknyttet produktionen på Ø. Ellesgård, og det atmosfæriske kvælstofbidrag fra Ø. Ellesgård vil være så ubetydeligt, at det ikke vil kunne medføre en væsentlig ændring i lokalitetens tilstand. Teknik & Miljø vurderer derfor, at Bilag IV arten og dens levesteder ikke trues af den forestående udvidelse på Ø. Ellesgård.

14 Vurdering af anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Bedst Tilgængelige Teknik – BAT (Best Available Technique) – er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse emission af ammoniak, lugt, drivhusgasser eller begrænse energiforbruget. Anvendelse af teknikker, der er beskrevet i Teknologibladerne, sikre at der er foretaget en vurdering af teknikkenes virkninger på miljøet, og teknikken kan anvendes på økonomisk mulige vilkår under danske produktionsforhold. I vurderingen er der samtidigt taget hensyn til eventuelle fordele og ulemper som lugt, arbejdsmiljø, dyrevelfærd m.v. En beskrevet teknik, der lever op til alle ovenstående krav, har fået betegnelsen BAT. Er teknikken forbundet med store omkostninger, eller er reduktionen i ammoniakfordampningen minimal, har teknikken fået betegnelsen BAT-kandidat. Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af bedste tilgængelige teknik, jf. §19 i husdyrloven. I ansøgninger efter §11 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug anbefaler Miljøstyrelsen, at BAT-redegørelsen blot skal omfatte de staldsystemer og miljøteknologier, hvor der er udarbejdet BAT-byggeblade, og at kommunernes vurdering kan indsnævres til dette område. Teknik & Miljø har dog foretaget en vurdering af BAT anvendt inden for følgende kategorier på Ø. Ellesgård: Energibesparende foranstaltninger, vandbesparende foranstaltninger, management, foderoplysninger, bedste tilgængelige staldteknologi, gødningsopbevaringsanlæg og bedste tilgængelige udbringningsteknik.

I det efterfølgende er ovenstående punkter gennemgået.

Energibesparende foranstaltninger:

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Den største energisluger på et kvægbrug vil typisk være mælkekøling, og derfor er varmegenindvinding fra og vedligehold af mælketanken vigtig. Der er etableret varmegenindvinding på kølingen af mælketanken, og varmegenindvinding forsættes i ansøgt drift..

Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene, og udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende. Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Teknik & Miljø vurderer, at der anvendes BAT i relation til at sikre, at energiforbruget på ejendommen er så lavt som muligt.

Vandbesparende foranstaltninger:

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Vandforbruget registreres. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der er opsat flydere i drikkekar, hvilket er med til at sikre et stabilt vandtryk.

Derudover er der vandbesparende foranstaltninger ved hjælp af vandspareprogram på vaskeanlægget til robotter og køletank, hvis det er muligt uden det går ud over hygiejnen og mælke kvaliteten.

Teknik & Miljø vurderer, at der anvendes BAT på Ø. Ellesgård i relation til at mindske vandforbruget.

Management og Godt Landmandskab:

Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på, at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der er robotmalkning, som kan underbygge (endnu) bedre management, idet der opsamles store mængder data, som kan bruges f.eks. i forbindelse med sundhedsstyring.

Der foreligger en yderst detaljeret managementplan/arbejdsplan over Ø. Ellesgård, som Teknik & Miljø har modtaget i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse til ejendommen.

Teknik & Miljø vurderer at bedriften lever op til BAT-kravet inden for management.

Foderoplysninger

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I denne miljøgodkendelse er der dog stillet vilkår til indholdet af gram råprotein i foderet og gram P pr. foderenhed, da dette er et af virkemidlerne til opfyldelse af det generelle ammoniakreduktionskrav og BAT-niveauet. Det skønnes, at alt grovfoder kan opbevares i plansilo efter udvidelsen. Plansiloerne er med fast bund og opsamling af evt. saftafløb og regnvand i siloen, og hermed minimeres risikoen for tilledning af næringsstoffer til omkringliggende miljø.

Foder blandes dagligt i mikservogn, og blanding foregår på befæstet areal ved plansiloerne eller i foderladen.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og er baseret på nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Fodringen afstemmes ved hjælp af foderplan og foderkontrol, så overforsyning med kvælstof og fosfor undgås.

Der blandes flere blandinger til de forskellige dyregrupper (malkende køer, goldkøer, kvier), og malkende køer får kraftfoder tildelt individuelt, således at der anvendes fasefodring på ejendommen. Teknik & Miljø vurderer, at der anvendes BAT inden for foder teknologi til kvægbrug.

Bedst tilgængelige staldteknologi

Miljøgodkendelsen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør ejendommen til en fremtidssikret virksomhed. Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om, hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi, der giver det største miljøhensyn.

Eksisterende Kostald: Stalden er indrettet som sengebåsestald med ringkanal og spalter. Stalden er fra 2004, idet der kan være usikkerhed om betonkvaliteten i forhold til længere tidspåvirkning af forsuret gylle er det valgt ikke at koble denne stald på forsuringsanlægget. Spalterne i stalden skrubes med maskine med jævnemellemrum, men der er ikke automatisk skrabbning med fastmonteret spalteskrabere eller skraberobot, hvorfor dette tiltag heller ikke er medtaget i forhold ammoniakberegningerne. Der er tale om en eksisterende stald, som ikke står foran en større reovering inden denne miljøgodkendelse skal revurderes og derfor vurderes det, at stalden opfylder kravene til BAT for nuværende. I det der ikke vil være proportionalitet i at foretage gennemgribende ændringer i stalden på nuværende tidspunkt.

Kalvestald (både ny og gammel): Der findes ikke beskrivelse af BAT staldteknologi for kvier og småkalve på dybstrøelse.

Kalve har brug for et varmt og velstrøet leje, og opstaldning under forhold, som forhindrer træk og fugtige forhold. Opstaldningen skal sikre, at kalvene holder kropstemperaturen, idet småkalvene ikke selv producerer meget kropsvarme, og derfor er afhængige af et varmt støet leje.

Disse betingelser opfylder kalvestalden med dybstrøelsesmåtte. En dybstrøelsesmåtte udvikler varme efterhånden som der sker en kompostering, og er derfor ideel til at opfylde små kalves behov.

Der er kun moderat ammoniakfordampning fra en dybstrøelsesmåtte, som holdes tør med ny strøelse hver dag.

Der er p.t. ikke andre reelle alternativer til opstaldning af småkalve, som har en dokumenteret mindre ammoniakfordampning. Sengebåse med skraber i gangarealet, eller sengebåse med spalter og forsuringsanlæg er ikke velegnede til kalve, da de ikke opfylder kalvenes elementære behov for et varmt, tørt og strøet leje.

Ny kostald:

Stalden indrettes som en sengebåsestald med spalter og forsuringsanlæg, derved vil ammoniakfordampningen fra stalden blive under 4%. Dvs på linje med en gulvtype, som reducerer ammoniakfordampningen, som præfabrikerede faste gulve med dræn og skraber.

Ansøger Anders Skovbo Pedersen ønsker dog fleksibilitet til at kunne vælge frit mellem de til hver en tid tilgængelige BAT-gulve (max. 4 % staldtab) på tidspunktet for opførelsen af den ny kostald og forsuringsanlægget. I ansøgningen er der indsat forsuringsanlæg på den nye kostald, fordi staldsystemet skal leve op til, hvad der er BAT-niveauet for kvægstalde til malkekvæg i forhold til ammoniakfordampning. I nærværende miljøgodkendelse er der indarbejdet fleksibilitet, således at der frit kan vælges mellem staldsystemer med 4% staldtab som eksempelvis præfabrikeret gulv med dræn eller spaltegulv med dobbeltskrabere eller sengestald med spalter og forsuringsanlæg.

BAT-kravet gælder også for eksisterende dele af anlægget og der skal fastsættes en rimelig frist til at imødekomme BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. Teknik & Miljø har derfor stillet vilkår om, at den eksisterende stald ved næste gennemgribende renovering skal indrettes med det der på renoveringstidspunktet anses for BAT-staldteknologi. Opmærksomheden henledes på, at dette vil kræve et tillæg, hvor det vil blive vurderet om BAT-kravet er opfyldt.

Teknik & Miljø stiller vilkår om, at ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar, ventilationsanlæg og lignede) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik /BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, som vurderer om kravet om BAT er opfyldt. Formålet er at sikre, at der fremover anvendes den på det pågældende tidspunkt bedste tilgængelige teknologi, også ved ændringer, der ellers ikke kræver godkendelse efter husdyrloven.

Opbevaring af gødning:

Gyllen opbevares i stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, således at det hele tiden sikres at beholdernes bund og vægge er tætte. Der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør. Pumpen på den nyeste gylletank er el-drevet og sikret mod utilsigtet startning.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 7 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag.

Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Idet gylletanken vil indeholde både forsuret gylle og ikke-forsuret gylle, vil pH-værdien i gyllen være ukendt, og derfor er effekten af den lavere pH-værdi ikke medtaget i forhold til ammoniakberegningerne.

Teknik & Miljø vurderer, at der anvendes BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er

dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder
- krav om at flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100 m² inden for en afstand af 20 m fra vandløbets eller søens øverste kant.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle.

Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Da arealerne er jordbundstype 7 og 8 (lerjord) og der primært dyrkes vinterafgrøder, benyttes der ikke nedfælder. Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. På sort jord og græsmarker bliver gyllen dog nedfældet jf. lovkrav. Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Samlede ammoniakemission fra produktionen i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for malkekvægsbesætninger

I henhold til Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier må produktionen på Ø. Ellesgård maksimalt udlede 3568,32 kg N. Ifølge beregning i it-ansøgningskema er den samlede emission fra anlæg i ansøgt drift 3498,15 kg N/år, når 126 køer vil komme til at gå på spaltegulv med forsøringsanlæg under (4% stalddtab) og med foderkorrektioner til malkekøerne på 171 g råprotein pr. FE og 4,6 g fosfor pr. FE. Spaltegulve med forsøringsanlæg er at regne som BAT i nye kostalde.

I ny stald:

126 køer + 120 opdræt 9-27 mdr:

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning for nyanlæg:

126 stk. x 8 kg NH₄-N/årsko + 120 stk. opdræt x 1,03339 (korr. faktor for afvigende alder) x 2,34 kg NH₄-N = 1298,18 kg NH₄-N

80 stk opdræt 9-27 mdr i eksisterende stald med som ”skifter stalddsystem” idet de tidligere har været angivet forkert i forbindelse med en tidligere screening

80 stk. x 1,03339 (korr. faktor for afvigende alder) x 3,11 kg NH₄-N = 257,11 kg N

I eksisterende stalde uændret:

140 køer x 10,64 kg NH₄-N = 1489,60 kg N

14 køer på dybstrøelse x 14,4 kg NH₄-N = 201,6 kg N

35 kvier 6-9 mdr. på dybstrøelse x 0,68525 (korr. faktor for afvigende alder) x 4,29 NH₄-N = 102,89 kg N

70 kviekalve 0-6 mdr. på dybstrøelse x 2,83 kg NH₄-N = 198,10 kg N

140 prod. tyrekalve 40-70 kg på dybstrøelse x 0,122 (korr. faktor for afvigende vægt) x 1,22 kg NH₄-N = 20,84 kg N

I alt må den samlede ammoniakemission i henhold Miljøstyrelsens vejledende emissionskrav være 3568,32 kg N

I husdyrgodkendelse.dk beregnes den samlede emission fra anlægget til: 3498,15kg N og meremissionen til 935,79 kg N

På grund af lovgivningen på området, og hensynet til dyrevelfærd, er der staldområder med kreaturer på dybstrøelse. Kalve har brug for et varmt og velstrøet leje, og opstaldning under forhold, som forhindrer træk og fugtige forhold. Opstaldningen skal sikre, at kalvene holder kropstemperaturen, og ikke rammes af f.eks. lungebetændelse. Småkalve producerer ikke selv tilstrækkeligt med kropsvarme, og er derfor afhængige af et varmt strøet leje. Disse betingelser opfylder enkelt- og fællesbokse med dybstrøelse. En dybstrøelsesmåtte udvikler varme efterhånden som der sker en kompostering, og er derfor velegnet til at opfylde små kalves behov. Der er pt ikke reelle alternativer til opstaldning af småkalve, som har en dokumenteret mindre ammoniakfordampning.

De tunge, højdrægtige køer tilbringer den sidste tid før kælvning på dybstrøelse. Det sker for at tilgodese køernes basale behov for at fjerne sig fra flokken omkring kælvning, og for at sikre de højdrægtige køer aflastning og øget opsyn. Kælvningen foregår ligeledes på dybstrøelse, som giver køerne et blødt og eftergivende underlag at kælte på som er skridsikker.

Det bedste staldsystem til køer, som kræver aflastning før/efter kælvning, eller ifm. sygdom, er dybstrøelse. Dybstrøelssystemer medfører samlet (stald + lager) en højere ammoniakfordampning end spaltstald og gyllebeholder. Jo mere af dybstrøelsen, som køres ud direkte fra stald (- lagertab), jo mindre tab. Der er kun moderat ammoniakfordampning fra en dybstrøelsesmåtte, som holdes tør med ny strøelse.

Imellem den aktuelle ammoniakemission fra Ø. Ellesgård og det vejledende BAT-niveau er der en difference på 3498,15 kg NH₃-N – 3568,32 kg NH₃-N = -70,22 kg NH₃-N for at nå det vejledende BAT-niveau. Det vil sige, at der er reduceret med 70,22 kg N mere end, hvad der skal til for at opfyldes BAT-niveaut. Teknik & Miljø kan derfor konkludere, at BAT-niveaut dermed er opfyldt med de ovennævnte virkemidler.

Fravalg af BAT-tekniker:

Der installeres ikke luftrensning på Ø. Ellesgård, idet der er tale om tale med naturlig ventilation.

Konklusion vedrørende BAT:

Teknik & Miljø vurderer, at det er BAT for Ø. Ellesgård, at den nye kostald indrettes med forsuringsanlæg eller præfabrikerede gulve med dræn eller spaltegulv med dobbelteskrabere.

Endvidere er det vurderet, at det vil være BAT for Ø. Ellesgård, at der stilles vilkår om en foderkorrektions, idet besætningen ikke er på græs. Når besætningen ikke skal på græs, er det forholdsvis enkelt at styre indholdet af råprotein i foderet.

På baggrund af ovenstående finder Teknik & Miljø, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen samt resurseforbruget fra anlæg og arealer ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik jvf. Husdyrlovens §19. Endvidere vurderer Teknik & Miljø, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

15 Vurdering af alternativer til beskrevet produktionsudvidelse

15.1 Alternative løsninger

Alternativ løsning kunne være at placere de nye stalde den anden ejendom, som Anders Skovbo Pedersen råder over. Det vil dog ikke være hensigtsmæssigt at opsplitte de centrale dele af mælkeproduktionen på flere ejendomme. Ved at placere den nye stald på en anden ejendom, vil det ikke være muligt at udnytte fordele ved et samlet anlæg og produktionen vil ikke være rentabel.

En udvidelse af produktionen på en anden ejendom vil betyde, at ammoniak- og lugtemission fra produktionen på denne ejendom øges, og forholdene på Ø. Ellesgård forbliver status quo.

Det er en Teknik & Miljø's samlede vurdering, at det er en fordel at udvide produktionen på Ø. Ellesgård, i stedet for at opføre en ny stald på en anden ejendom. Begrundelsen for dette er blandt andet, at de fleste faciliteter til den kommende produktion findes på ejendommen. Teknik & Miljø vurderer samlet set ikke det behandlede alternativ som værende bedre end det ansøgte projekt.

15.2. 0-alternativ

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsændring ikke gennemføres.

Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på Ø. Ellesgård på 267,24 DE. Dette vil dog betyde, at rentabiliteten i produktionen kun kunne opretholdes i en begrænset årrække, hvorefter den ikke længere vil være rentabel. Der ville derfor være tale om en afviklingsstrategi, hvilket ikke er hensigtsmæssigt, idet ønsket er at Ø. Ellesgård forsat skal være en del af grundlaget for Klemensker mejeri.

Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring Ø. Ellesgård ikke reduceres. På baggrund af de foretagne beregninger, er det Teknik & Miljø's vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke vil påvirke omgivelserne omkring Ø. Ellesgård væsentligt, se nærværende godkendelse. Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra omlægningen af produktionen på Ø. Ellesgård, er det Teknik & Miljø's vurdering, at produktionsændringen på Ø. Ellesgård ikke vil betyde større gener for naboerne omkring Ø. Ellesgård end ved den nuværende produktion.

Det er Teknik & Miljø's vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Ø. Ellesgård, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser på Ø. Ellesgård og blandt andet hos de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes. Især for Bornholms Andels Mejeri, som er et meget veldrevet lokalt mejeri, som opfordrer mælkeproducenterne til at levere mere mælk, da mejeriet sjældent har råvarer nok til at dække efterspørgslen på bl.a. specialoste fra mejeriet. Da mange mindre mælkeproducenter vælger at træde ud af erhvervet, er det afgørende vigtigt, at en række mælkeproducenter udvider produktionen, så mejeriet kan holde en stabil og gerne øget,

indvejning af mælk. I modsat fald forsvinder grundlaget for en af de mest solide fødevarer virksomheder på Bornholm og den tilknyttede beskæftigelse.

16 Afværgeforanstaltninger

16.1 Tekniske foranstaltninger

Den nye stald bliver indrettet med forsøringsanlæg eller præfabrikerede gulve eller med spalter og dobbeltskrabere.

16.2 Håndtering af husdyrgødning

Der nedfældes gylle til vårafgrøder inklusiv majs, hvilket mindsker ammoniakfordampningen ved udbringning. Endvidere nedfældes der husdyrgødning på sort jord og græsarealer i henhold til lovgivningen for dette.

16.3 Fodermæssige forhold

Der er stillet vilkår om maksimalt 171 g råprotein pr. foderenhed og maksimalt 4,6 g fosfor pr. foderenhed.

17 Samlet konkluderende vurdering

Der er foretaget beregninger af ammoniakfordampningen og ammoniakdepositionen til omkringliggende naturarealer. Anlægget ved Ø. Ellesgård er beliggende mere end 1000 m fra naturområder, der er beskyttet i form af bufferzoner. Det vurderes desuden at ingen af de nærliggende naturområder vil blive påvirket væsentligt af forøgelsen i ammoniakdepositionen som følge af besætningsudvidelsen. Desuden vurderes det, at vandmiljøet ikke påvirkes væsentligt af næringsbelastning fra overfladisk afstrømning.

Kravet til 25% reduktion af ammoniakfordampningen på udvidelsen i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 er opfyldt, idet der er opnået reduktion i ammoniakfordampningen, da den nye stald indrettes med forsøringsanlæg eller alternativt præfabrikeret gulv eller spalter med dobbeltskrabere samt at indholdet af råprotein pr foderenhed ikke overstiger 174 gram og fosforindholdet pr. foderenhed ikke overstiger 4,6 g.

Landskabeligt vurderes det, at de nye stalde ikke vil blive dominerende i landskabet, idet de nye staldbygninger placeres i umiddelbar tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg på Ø. Ellesgård, vil anlægget opleves som en samlet enhed, og som en del af landskabsrummet.

Med hensyn til nabogener er det Teknik & Miljø vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde større gener for naboerne omkring Ø. Ellesgård end ved den nuværende produktion. Endvidere er der beskrevet og stillet vilkår, som sikre at de nødvendige foranstaltninger træffes ved ophør af driften på ejendommen, således at forureningsfare undgås.

Ses der på projektets kortsigtede såvel som langsigtede virkninger på miljøet vurderes disse ikke at være af væsentlig betydning. Teknik & Miljø har vurderet, at den øgede ammoniakemission fra Ø. Ellesgård ikke vil have en negativ indvirkning på naturområderne, hverken på kort- eller langsiget.

En part af udspretningsarealerne ligger indenfor nitratklasse 1 i forhold til overfladevand. Idet der maksimalt tildeles 2,21 DE/ha overholdes beskyttelseskravet i forhold til nitratklasse 1. Ingen arealer ligger i fosforbelastede områder eller inden over nitrat følsomme indvindingsområder i relation til drikkevand.

Samlet set vurderer Teknik & Miljø, at når miljøgodkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Teknik & Miljø vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med

gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

18 Generelle forhold

22.1 Tidligere offentliggørelser

Bornholms Regionskommune offentliggjorde den 28. april til 19. maj 2010, at kommunen havde modtaget en ansøgning vedrørende ønske om udvidelse af kvægproduktionen på Ø. Ellesgård. Regionskommunen modtog ingen skriftlige debatindlæg som følge af offentliggørelsen.

I 18. maj til 29. juni 2011 forløb den anden offentlige høringsperiode og i forbindelse hermed modtog Regionskommunen ingen indlæg.

22.2 Klagevejledning

Regionskommunens afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagen. Evt. klage skal være skriftlig og indsendes til Bornholms Regionskommune, Teknik & Miljø, Skovløkken 4, 3770 Allinge. Herfra videresendes klagen til Natur & Miljøklagenævnet, der vil behandle klagen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Bornholms Regionskommune. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

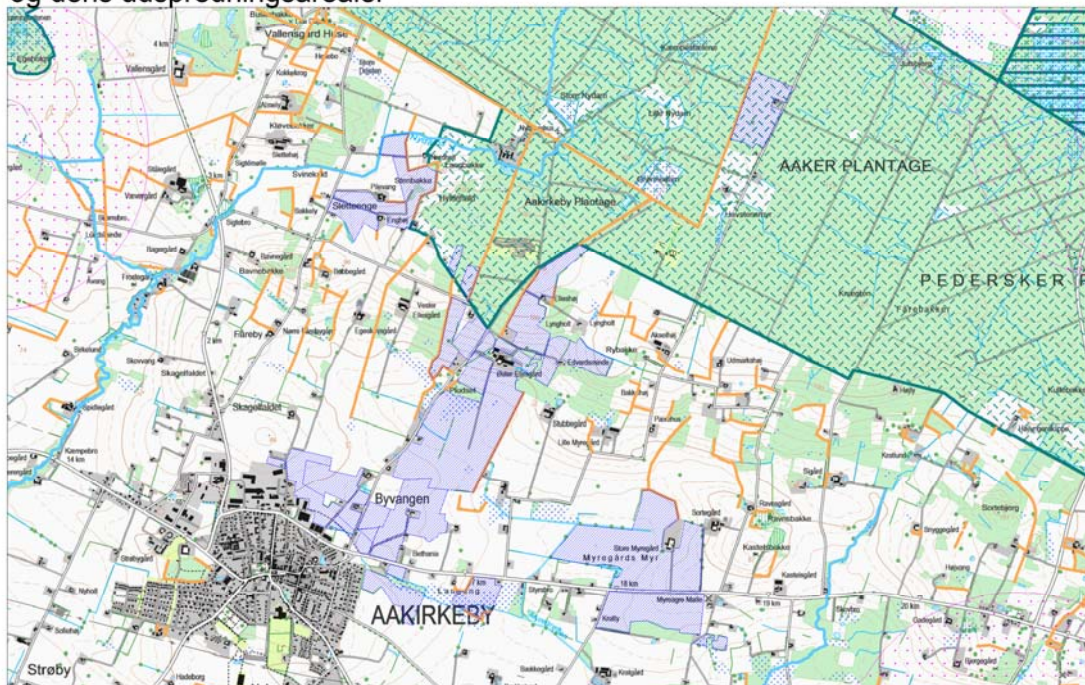
- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.”

Klagefristen er 4 uger fra 6.juli 2011, hvor afgørelsen annonceres i Rytterknægten.

Bilag 1 – Udspretningsarealer, §3 beskyttet natur og EU-habitatområde, og arealer i bufferzoner

Kort med angivelse af §3 områder og EU-habitatområde i forhold til Ø. Ellesgård og dens udspretningsarealer



- Arealer**
- EU-habitatområde**
- Vandløb beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3**
- Mose beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3**
- Søer over 100 m², som er beskyttet af Natyrbeskyttelseslovens §3**
- Overdrev beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3**
- Sten- og jorddiger beskyttet af Museumslovens**
- Hede beskyttet af Natyrbeskyttelseslovens §3**
- Nærområde for vandindvinding**
- Lavbundsarealer**
- Eng beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3**
- Strandeng beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3**
- Terrænhældning over 12 grader**
- Terrænhældning fra 6-12 grader**
- Bufferzoner omkring §7 natur**

Beredskabsplan
for
Østre Ellesgård
Anders Skovbo Pedersen
Bygaden 12
3720 Åkirkeby

Telefonnumre
Brand- og evakueringsinstruks
Overløb af gylle instruks
Kemikalie- og oliespild instruks
Uheld i forbindelse med forsuringsanlæg
Stophaner/hovedafbrydere
Strømsvigt instruks
Transport af bekæmpelsesmidler
Bilag A – kort over ejendommen

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse eventuelle uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til eventuel indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.
Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i rød mappe på kontoret i stalden
Kopi af beredskabsplanen findes i rød mappe i stalden

Kortmateriale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

På Bornholms Regionskommunens hjemmeside kan man endvidere se mere om, hvorledes man skal forholde sig i forhold til akut forurening: www.brk.dk

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stalden og har nr.56948289

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	56920000	spørg efter Helle Thers eller Hans Ole Bech
Falck	kontaktes på telefon		dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	56952233	Hverdage kl. 16.00-8.00 weekend + helligdage hele døgnet
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	56956700	weekender + helligdage kl. 10.00-10.30
Landbocenteret	kontaktes på telefon	56907800	dag eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon	56974962	dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	33684400	dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon	56966996	dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon	40340873	dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon	40340873	dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
Er der tilskadekomne - hvor mange –
Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, Anders Skovbo Pedersen på tlf.21733043

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet
oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
Hvor det brænder
Brandens omfang
Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

rendegraver

bobcat

.....

.....

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112
oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Anders Skovbo Pedersen på tlf. 21733043

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 56920000.

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til vandløb mod øst.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med jord

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
rendegraver
bobcat

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Anders Skovbo Pedersen på tlf. 21733043

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 56920000.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Medhjælp/fodermester Kenneth på tlf 20362043

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
rendegraver
bobcat

.....

I værksted samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

UHELD I FORBINDELSE MED FORSURINGSANLÆG

Ved større uheld med syre i forbindelse med forsøringsanlægget - RING 112
oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Er der kommet personer tilskade

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Anders Skovbo Pedersen på tlf.21733043

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 56920000.

Placering af materiel til øjnskyldning og nødbruser er angivet på oversigtskortet.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af syre.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

rende-graver

bobcat

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved garage i gårdsplads.

I stald sidder stophane i robotrum til alle afdelinger med navn på håndtag

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: garage i gårdsplads

El-tavle sidder ved: teknikrum i gl stald
hvor alle typer sikringer opbevares

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 1 timer, ring til østkraft og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. 56930930

Eventuelt i værdsæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

